

Vi kan få se dem här igen!

SPORT. Allt tyder på att Paf Open i beachvolley blir av även nästa år. På en presskonferens i går berättades att alla parter ser positivt på en fortsättning. Till helgen åker representanter för turneringen till ett möte i Schweiz där speldatum ska bestämmas. Men om Åland inte får klartecken för att arrangera turneringen i augusti blir den inte av. På bilden brasilianarna **Harley Marques** och **Pedro Salgado** efter årets guldmatch. SIDAN 16

Åländsk dom får följer i landets alla polisdistrikt

NYHETER. Hela Finlands poliskår får nu rätta sig efter tingsrättens dom i fortkörningsmålet mot krögaren och kändiskocken **Michael Björklund**.

Tingsrätten kom fram till att polisen borde ha dragit bort ett par kilometer från det som radarn visade, och åklagaren **Jens-Erik Budd**

ser inte att det finns någon grund för att gå vidare till Åbo hovrätt med domen. Därför vinner den laga kraft.

– För att jag ska kunna gå vidare krävs det att någon säger att vittnet från Statens tekniska forskningscentral har fel och att säkerhetsmarginalen redan är beaktad när radarn

anger hastigheten. Det har ingen gjort, säger Budd.

Biträdande riksåklagare **Mika Ilman** konstaterar att samma praxis måste gälla i landets alla polisdistrikt. Nu ska både riksåklagare **Matti Kuusimäki** och landets högsta polisledning fundera på hur domen ska efterlevas. SIDAN 3

Eckerö ger nytt köpbud

NYHETER. Rederi ab Eckerö gör ett nytt försök med att köpa upp de återstående aktierna, drygt 30 procent, i Birka Line. För det är redriet villigt att betala samma pris som i våras när **Bror Husells** och **Bengt Wiljanens** Birka-aktier köptes. Men före ett eventuellt köp ska man fullfölja den utlovade nyemissionen av aktier. Cirka 400.000 aktier bjuds ut, och teckningen börjar i morgon onsdag.

Priset blir 42 euro, något som kan betecknas som rätt så högt om man betänker att Eckerö-aktien på sistone har handlats för 40-42 euro efter vårens högre nivå. SIDAN 4

Sista snacket i telekiosken

NYHETER. Ålands sista telefonkiosk finns i Lumparland.

– Så länge ingen åverkan görs på den, så får den bli kvar, säger **Brage Blomqvist** vid Ålands telefonandelslag.

Förr fanns det 90 telefonkiosker runt om på Åland. Numera finns bara Lumparlandskiosken kvar och en privat i Eckerö Käringsund. Den fungerar bara med svenska kronor.

Telefonkiosken i Lumparland har en rolig historia. Den var trasig en gång och invandrare från hela världen kom för att ringa hem och kunde prata, långt och länge, för bara 1 mark.

SIDAN 2

Obundna rör inte skyddet

VALET 2007. Den sak som de obundna inte kompromissar med vid en eventuell regeringsmedverkan efter valet är språkskyddet. Någon förändring av exempelvis näringsrätten kan det absolut inte bli tal om.

Det berättar obunden samlings ordförande **Gun-Mari Lindholm** i dagens partiledarintervju. Hon säger att det har blivit svårare att klara sig på svenska på Åland och att det skulle vara bra med en attitydförändring inom näringslivet.

SIDAN 10

Valmöjligheter. Katarina Laaksonen och Nathalie Hellström mitt bland alla de prylar som de åländska partierna delar ut åt sina väljare.

Foto: ANDREAS DIENERT

Det finns mycket att välja på

VALET 2007. Partierna har låtit fantasin flöda inför valet. De delar ut inte bara traditionella ballonger utan också vattenflaskor (fs), äpplen med c-vitamin (c), korb (ob), specialskrivna låtar (lib) och reflexer (s). Hut-gruppen har skickat information om hållbar utveckling till alla åländska

hushåll medan Ålands framtid har valt att satsa på annonser.

Men det spelar ingen roll hur mycket prylar partierna delar ut. Det finns inget föremål som kan få väljarna **Katarina Laaksonen** och **Nathalie Hellström** att ändra sig.

– Inte ändrar jag åsikt bara för att jag får

en ballong, säger Nathalie Hellström.

För partierna är prylarna ett sätt att få kontakt med väljarna.

– Alla gillar grillad korb, säger de obundnas partiordförande **Gun-Mari Lindholm**.

SIDORNA 12-13

4 nyheter

Maria Svenblad är ny ekonomichef på el- och båtvaruhuset Kalmers.

8 kultur

Det var stort intresse för åländska PQR:s lansering av **Agneta Ulf-säter** Troells nya bok på bok- och biblioteksmässan i Göteborg.

9 folk

Gamle rockaren **Alice Cooper** har varit ute och åkt med Eckerö Lines fraktfartyg ms Transalandia.

17 sport

Niclas Nordlund är tidernas första åländska mästare i löpskytte.

Olof Erland: God morgon alla självständiga läsare!

Jag är kandidat i lagtingsvalet och kommer att informera här, på insändarsidan och på www.oloferland.ax om självstyrelse, trygghet och utveckling på hela Åland

LAGTING 97

Lumparland har Ålands sista telefonkiosk

Hallå i luckan. I Lumparlandsbutiken lånar damerna ut telefoner istället för att sälja telefonkort. Här agerar Kristina Nordlund postströken. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Häriifrån ringde folk till Iran för bara en enda mark

En gång för länge sedan fanns det en telefonkiosk som hade fått ett fel. Man lå i en mark och kunde sedan prata hur länge som helst, hur långt bort i världen som helst.

Folk vallfärdade hit från Stockholms förorter. Arabiska ljud över potatisland. Ännu i dag står den kvar. I Lumparland.

Men alla sagor har ett slut. Ägaren, Ålands telefonandelslag, upptäckte felet och invandrarna måste betala sina långdistanssamtal på vanligt sätt igen.

Detta hände i slutet på 1980-talet. Efter ett par veckor var

det slut på den ovanliga trafiken bestående av mörka män och kvinnor i burka ut till Lumparland.

Mobiler tog över

Ändå står telefonkiosken kvar. Den råkar ha blivit bolagets sista. Och också Ålands sista.

– Så länge ingen åverkan görs så får den bli kvar, säger centralmekaniker Brage Blomqvist vid telefonandelslaget, men om något år eller två så är den nog borta. Den används just inte alls längre. Mobilerna har helt tagit över.

Samma säger personalen i Lumparlandsbutiken.

– Vill någon ringa här brukar

Fornminne. Mer av gammal vana än av nyttskäl står Ålands sista telefonkiosk kvar i Lumparlands centrum. Den fungerar som nödtelefon och med telefonkort. Men den används knappa alls. Den som vill låna telefon brukar få göra det i butiken. Foto: ERKKI SANTAMALA

vi erbjuda dem att låna vår mobil. Några telefonkort har vi inte sålt på väldigt länge, säger Kristina Nordberg.

Kron-kiosk

Den näst sist telefonkiosken Ålands telefonandelslag hade försvunnit i somras. Den stod utanför tullen i från Eckerö Berghamn.

Telefonen gick att betala med svenska kronor och den var

ganska flitigt i användning, men inte tillräckligt för att repareras, efter det att en lastbil backat in i den.

Privatkiosk

Mynttelefonerna försvann i stort sett vid valutareformen 2002. Sedan har några enstaka telefonkiosker ersatt med telefoner som betalas med telefonkort. Men någon stor rulljans har det aldrig blivit med dem.

– Men det finns en privat telefonkiosk, berättar Brage Blomqvist. Det är ägarna till Alebo camping i Käringsund i Eckerö som köpte en av oss. Den går också på svenska kronor.

Ett rykte gick om att man kunde hissa mynten upp och ner i hållaren.

– Ofta såg man snören i myntinkasten, men det där funkade aldrig. Däremot gick enmarks-slantarna att ersätta med dans-

ka femören. I Hammarland hittade vi många sådana danska slantar.

Bolaget hade som mest ett 60-tal telefonkiosker på den åländska landsbygden, plus Vårdö. Mariehamn telefon, som servar staden, Föglö och Järsö, hade ett 30-tal. Alla är borta sedan flera år.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

DEMODAGAR 2-3 OKTOBER

kl 15 – 19 vid MSF-bryggan

Kom och prova ut din favoritkombination från

Specialpris
789,-
(890,-)

NAVMAN

Tracker 5505i kombinerar alla nödvändiga funktioner i en kompakt ergonomisk och vattentät sjökortsplotter

- 5" Dagsljusskärm i färg
- 320 x 234 pixel upplösning
- Inbyggd antenn

Tracker 5380i erbjuder alla de smarta innovationer som gjort Tracker-serien till en succé

- 3,8" Dagsljusskärm i färg
- 320 x 234 pixel upplösning
- Inbyggd antenn

Specialpris
499,-
(695,-)

Sjökort: C-Map Åland Passages
Norm. pris 202,50 **SPECIALPRIS 169,00**

**BÅT & FRITIDS
VARUHUSET**

TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162,
RESERVDLAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

AMT 170 R + Honda BF 75 LRTW
Norm. pris 18 750,- . . . **HÖSTPRIS 16 900,-**

AMT 170 BR + Honda BF 75 LRTW
Norm. pris 19 350,- . . . **HÖSTPRIS 17 500,-**

AMT 185 R + Honda BF 90 LRTW DK0
Norm. pris 23 700,- **HÖSTPRIS 21 700,-**

AMT 185 BR + Honda BF 90 LRTW A2
Norm. pris 24 600,- **HÖSTPRIS 21 000,-**

AMT 185 BR + Honda BF 115 LRTW
Norm. pris 27 100,- **HÖSTPRIS 22 000,-**

AMT 200 DC + Honda BF 115 LRTW
Norm. pris 34 415,- **HÖSTPRIS 30 000,-**

Inkl. bord

Priserna gäller utan inbyte till och med 17.10.2007 eller så långt lagret räcker

Power In Tune With Nature
HONDA
MARINE

Ännu en gång har den åländska uppfinningen Leakomatic prisats, denna gång i ett svenskt branschtest.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Åländsk varnare prisad

Den åländska läckagevarnaren Leakomatic har utsetts till vinnare i ett test, som Sveriges tekniska forskningsinstitut nyligen genomfört på uppdrag av svensk Länsförsäkringar.

Totalt provades fem olika läckagevarnare och alla fick godkänt, men den åländska ansågs alltså vara bäst i test och betecknas även som "prisivärd".

Bland annat provades varnarnas tålighet för slitage och hur de reagerade vid olika typer av läckage och förändringar i vattentrycket.

Leakomatic ab grundades 2003 och sedan dess har uppfinningen flera gånger rönt stor uppmärksamhet, bland annat belönades den år 2005 med uppfinnarpriset Innofinland.

Om det svenska testet kan man läsa i tidningen VVS forum, nummer 9 2007. (ab)

Liberalerna störst i radions valenkät

Av de 100 personer som svarade på Ålands radios valenkät i går uppgav 34 att de tänker rösta på liberalerna i valet den 21 oktober. Tvåa i mätningen var socialdemokraterna med 24 röster.

Centern och obunden samling fick elva röster vardera, medan frisinnad samverkan och Ålands framtid stöddes av sju personer vardera. Två personer uppgav att de ska rösta på HUT-gruppen. Fyra röster förklarades ogiltiga, skriver Ålands radio på sin hemsida.

Av de 100 personer som svarade på enkäten befann sig 70 i Mariehamn och 30 i Godby. (as)

Hemfridsbrott via mobilen

Två anmälningar om hemfridsbrott via mobiltelefoner har inkommit till polisen under helgen.

Den ena anmälan handlar om att någon har skickat ett flertal sms till en annan persons mobiltelefon. Den andra anmälan handlar om ovälkomna telefonsamtal. (ab)

Drack sprit offentligt

Två fall av olovligt innehav av alkoholdryck på allmän plats, om det rapporterar polisen efter helgen.

Vid båda tillfällena var det unga personer som drack på allmän plats. (ab)

Inget åklagarbesvär mot omstridda "radardomen"

Domen består. Åklagare Jens-Erik Budd går inte vidare till hovrätten med tingsrättens fortkörningsdom mot Michael Björklund. Följden blir att hela Finlands poliskår måste börja dra bort säkerhetsmarginalen på ett par kilometer från den hastighet som radarn mäter upp. Fortkörningen skedde i maj på Strandpromenaden i Mariehamn. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Landskapsåklagare Jens-Erik Budd lämnar inte in besvär mot tingsrättens fortkörningsdom mot krögaren Michael Björklund.

Det betyder att hela landets poliskår får lov att börja dra av säkerhetsmarginalen från den fart som radarn mäter upp.

I går var sista dagen som åklagaren kunde lämna in besvär till Åbo hovrätt mot fortkörningsdomen i tingsrätten den 30 augusti.

Michael Björklund åtalades för grovt äventyrande av trafiksäkerheten efter att polisradarn hade mätt upp 61 km i timmen på 30-sträcka på Strandpromenaden i Mariehamn.

Rätten konstaterade att felmarginalen inte var avdragen och att farten kunde ha varit allt mellan 59 och 63 km i timmen, och valde därför att döma Björklund enbart för äventyrande av trafiksäkerheten – något som har betydelse dels för antalet dagsböter, dels för körförbud.

Kan avvika

Så här förklarar Jens-Erik Budd orsaken till att han låter domen vinna laga kraft utan vidare prövning, trots att den har återverkningar inom alla polisdistrikt i landet:

– För att jag ska kunna gå vidare krävs det att någon

säger att vittnet från Statens tekniska forskningscentral har fel och att säkerhetsmarginalen redan är beaktad när radarn anger hastigheten. Det har ingen gjort. Tvärtom har jag fått ett officiellt utlåtande från forskningscentralen om att radarhastigheten kan avvika från verkligheten med plus minus en halv kilometer i laboratorieförhållanden och plus 1,5 km till minus 2,8 km i motorvägsförhållanden. Om forskningscentralen har rätt så har felmarginalen inte beaktats när radarn mäter farten.

Han pratade med flera företrädare för polisen i riket i går och informerade ock-

så biträdande riksåklagare **Mika Illman** om vad som framkommit.

Fel i hela kåren?

Har hela landets poliskår alltså gjort fel när man inte hittills dragit bort felmarginalen vid radarmätningar? Så här säger Mika Illman:

– Själv hör jag för första gången att Statens tekniska forskningscentral anser att en viss säkerhetsmarginal ska tillämpas. Om dom säger så så är det högst antagligen just så det är.

Det är, säger han, viktigt att alla polisdistrikt gör likadant när hastigheten mäts.

– Jag ska diskutera med riksåklagare **Matti Kuusi-**

mäki hur vi ska göra. I första hand bör ju högsta polisledningen vid inrikesministeriet fundera på vad man ska vidta för åtgärder.

Han har beställt domen av åklagaren på Åland för att kunna sätta sig in i ärendet.

"Nytt för alla"

Vikarierande polismästare **Camilla Hägglund** sa så här i går:

– Det här är lika nytt för oss som för alla andra. Vi måste antagligen ta kontakt med inrikesministeriet.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

"Lettlands" befäl får inte åka hem

Befålet på det brittiska fraktfartyget "Lettland", som misstänks för ett stort oljeutsläpp sydväst om Kökar, hålls kvar i Finland till rättegången. Det beslöts vid förhöret i fredags.

– Jag beslöt om reseförbud för kaptenen, maskinchefen och styrmannen, säger kriminalkommisarie **Kaarlo Lönnroth** vid Åbo polisinspektion. Lönnroth räknar med att förundersökningen kan vara klar att ges över till åklagaren om ett par veckor. Rättegång

kan det bli om cirka en månad. Rättegången hålls i Mariehamn eftersom oljeutsläppet skedde på åländskt vatten.

Än så länge är också fartyget kvar i Finland, men det kan rederiet ta hem när man vill. "Lettland" är registrerat på Isle of Man.

Ingen avgift

Eftersom utsläppet skedde på åländskt vatten och det i den åländska lagen inget sägs om oljeutsläppsavgift så behöver rederiet inte ut med pengar för att ta hem fartyget. Om utsläppet hade skett på

finskt vatten så hade rederiet krävts på en avgift för att flytta fartyget.

Utsläppet skedde i torsdags och upptäcktes nästan med en gång. En helikopter på väg ut till gränsbevakningens fartyg Telkkä i närheten såg oljan på vattnet och Telkkä tog omedelbart kontakt med fartyget och gick ombord och tog prover på oljan ombord. Analysen av proverna beräknas ta några veckor.

HARRIET TUOMINEN
harriett.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Får segla. "Lettland" får lämna landet, men fartygets kapten, maskinchef och styrman måste stanna här i väntan på rättegång. Foto: SUSANNE VAVARE

Eckerö vill köpa Birka – igen

Nytt försök. Rederi ab Eckerö vill slutföra det påbörjade uppköpet av Birka-aktier och förvärva också de resterande dryga 30 procenten. För det bjuder man 17 respektive 16 euro per A- och B-aktie. På bilden från i våras presenterar styrelseordförande Jukka Suominen och vd Björn Blomqvist det första köpbudet. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Planerar att lägga ett nytt bud på resten av Birka-aktierna, säljstart onsdag

Rederi ab Eckerö planerar att ge ett nytt offentligt köpbud på de återstående aktierna i Birka Line. Priset blir 17 euro per A-aktie och 16 euro per B-aktie. Målet är att nå 100 procent av aktierna och rösterna.

I dag äger Eckerö 69 procent av aktierna och 65 procent av rösterna i Birka Line som sedan juni är ett dotterbolag. För att kunna förvärva alla aktier är rederiet berett att betala samma pris som när man köpte **Bror Husells** och **Bengt Wiljanens** aktier i Birka i våras – 17 respektive 16 euro.

Om Eckerö når målet är det fritt fram att avnotera Birka från börsen, något som var Eckerös avsikt redan i våras.

Efter emission

Om köpanbudet blir av så sker det först efter den aktie-

mission som också aviserades i våras. Nyemissionen riktas till alla Birkaägare som sålde sina aktier och till Eckerös aktieägare. Emissionen inleds på onsdag den 3 oktober och avslutas den 23 oktober.

Inledningsvis riktas totalt 200.000 aktier till de tidigare Birkaägarna och lika många till Eckerös aktieägare. Eckerös styrelse förbehåller sig rätten att emittera ytterligare 200.000 aktier "vid behov".

Varken försöket att förvärva hela aktiestocken och nyemissionen avviker från det som presenterades i våras. Det nya är i så fall att Eckerö nu lovar att, ifall det blir en överteckning av de nya aktierna, fördelningen görs i proportion till vars och ens innehav, något som föreningen Ålands aktiesparare krävde i våras.

Eckerös styrelse förbehåller sig rätten att begränsa antalet aktier som var och en får teck-

na. Teckningspriset är 42 euro per aktie – ganska högt med tanke på att aktien under de senaste månaderna har handlats för 40-42 euro. I våras låg priset kring 46-48 euro.

Resultatrapport

I våras lovade Eckerö att bli frikostigare med informationen om den ekonomiska ställningen, som motvikt till att dra bort Birka från börsen. En översikt för perioden 1 februari-30 juni gavs därför offentlighet i går. Den ges för koncernen som helhet, inklusive Birka Line, och visar att passagerar- och fraktverksamheten har utvecklats positivt under början av året. Koncernens omsättning uppgick till 57,2 miljoner euro och rörelsevinsten till 2,3 miljoner euro.

Ur det redovisade resultatet framgår inte att Eckerölinjens passagerarsiffror de facto

Fakta/Styrelsen

■ Efter maktkampen i våras består Rederi ab Eckerös och dotterbolaget Birka Lines styrelser till stor del av samma personer.

■ Birka Lines styrelse består av **Jukka Suominen** (ordförande), **Marika Palmqvist**, **Johan Dahlman**, **Magnus Lundberg** och **Sören Pettersson**.

■ Eckerös styrelse består av **Jukka Suominen** (ordförande), **Marika Palmqvist**, **Johan Dahlman**, **Lars-Erik Dahlman**, **Hans Mansén** och **Nancy Björshammar**.

minskade med drygt 30.000 under april, maj och juni i år jämfört med samma period i fjol. Antalet passagerare var cirka 375.000 under perioden i år mot cirka 405.000 i fjol.

Passagerarsiffrorna med Eckerö Line mellan Helsingfors och Tallinn minskade också under årets första halvår jämfört med i fjol, från 450.000 till 430.000. Antalet bilar minskade från 45.000 under första halvåret i fjol till 38.000 under första halvåret i år.

Om man jämför Eckerö-koncernens resultat med Birka delårsrapport så ser man att det är därifrån intäkterna har kommit.

I och med att Birka Line blev dotterbolag till Rederi ab Eckerö ökade antalet anställda till 1.307 personer. Rederiet är alltså en av landskapets största arbetsgivare.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Kalmers fick vice vd och ny ekonomichef

Kalmers har anställt en vice vd från den 1 oktober. Det är 51-åriga Johnny Lindström från Karis, med många år inom elbranschen i Finland i bagaget.

Han får ett särskilt ansvar för Kalmers elinstallationsavdelning. Han har tidigare arbetat som försäljnings- och marknadsföringsdirektör på Ensto Control, störst i Finland i elmaterialbranschen.

Vd **Stefan Kalmer** har inte några planer på att börja

trappa ner på sitt arbete.

– Nej, det är snarare så att vi trappar upp på firman. Det blir tuffare och tuffare inom branschen och vi måste höja blicken. Det är väldigt hälsosamt när det kommer nya friska vindar utifrån.

Samtidigt har **Maria Svenblad** utsetts till ny ekonomichef i familjeföretaget där hon jobbat det senaste halvåret. Hon är dotterdotter till grundaren Anton Kalmer och efterträder **Jack Christenbrunn** som slutade i fredags. (uw)

Nya på jobbet. Johnny Lindström är nyanställd vice vd och Maria Svenblad ny ekonomichef på el- och båtvaruhuset Kalmers. Foto: ANDREAS DIENERT

Viltkött börjar säljas i sommar?

■ Den 15 augusti 2008 är det tänkt att jägare ska kunna börja sälja viltkött direkt till butiker och restauranger, utan att det först har genomgått veterinärbesiktning.

Landskapets jaktförvaltare ska i samråd med landskapsveterinären ta fram riktlinjer för saluförande av vilt.

Arbetet skall vara slutfört senast den 31 december 2007 och i slutrapporten bör framgå om regelverk och/eller lagstiftning bör ses över. (as)

127 för 30 på Askuddsvägen

■ Insamlingen av namn för att införa fartdämpande åtgärder och få hastighetsbegränsning på 30 km/h på Askuddsvägen i Mariehamn samlade 127 namn. Listan överlämnades förra veckan till stadsdirektör **Bjarne Pettersson**.

Staden ser just nu över hastighetsbegränsningarna som helhet.

– Det gick snabbt att få namn och alla var positiva. När vi överlämnade listan framförde vi också hälsningen att många av de som skrivit på också framfört att Sandåsvägen också borde få hastigheten sänkt, berättar **Britt Lundberg** som tillsammans med **Ralf Lundberg**, **Gunilla Jansén** och **Torbjörn Mattsson** överlämnade initiativet. (uw)

Ny grupp arbetar mot våld mot barn

■ Landskapsregeringen har tillsatt en styrgrupp för samordning av myndigheterna vid misstanke om våld mot barn. Gruppens syfte är att stödja och underlätta genomförandet av arbetsmetoden "att samordna myndigheternas arbete vid misstanke om våld mot barn", den så kallade Barnahusetmetoden.

Styrgruppen består av **Camilla Häggblom**, polismästare, **Margareta Bondestam**, chefläkare, **Susanne Lehtinen**, socialchef i Mariehamn, **Arne Selander**, landskapets förvaltningschef, **Ulla Rindler-Wrede**, barnombudsman. (as)

Automatalarm på Rönngården

■ Vid middagstid i söndags utlöstes automatalarmet på äldreboendet Rönngården i Jomala.

– Orsaken var matlagning, informerar brandchef **Lennart Johansson**.

Jomalas frivilliga brandkår ryckte ut och återställde larmet. (ml)

Snattade telefoner

■ Två mobiltelefoner har anmälts stulna under helgen, något som polisen betecknar som snatteri.

Den ena telefonen försvann från en ungdomslokal och den andra från en väska i en idrottsanläggning. (ab)

■ **En ny frisörfirma** i Finström har registrerats vid handelsregistret i Helsingfors. Cut'n Color heter **Malin Janssons** firma.

Åland 24 har gjort debut

Inledde med prisbelönt häst

Med fyra inslag mötte det nystartade bolaget Åland 24 sina tv-tittare i går. De handlade bland annat om en prisbelönt häst och om högskolans inspark för nya studerande.

– En stark inledning, säger Lisa Bergqvist som är ansvarig redaktör vid Åland 24.

Nu är Åland 24 igång.

Den som i går gick in på webbplatsen www.24.ax kunde ta del av premiärbudet som presenterades med bild och kort text på inledningssidan. Sedan var det bara att klicka sig vidare och så rullade det valda inslaget igång med en reklamsnutt allra först.

De som har ip-tv via Ålcom kunde gå till sin egen tv och välja "menyn" på fjärrkontrollen. Då får man upp en start-sida med ikoner för olika kanaler och bolag och då väljer man ikonen för Åland 24. Då får man upp en sida med aktuella inslag från Åland 24 och slutligen gäller det att välja det inslag man vill se just nu.

De allra färskaste inslagen syns "störst och mest". Övriga degraderas för att till slut finnas på en arkivlista. Om man ska ha kvar alla inslag i ett arkiv eller om man så småningom rensar bort de äldsta är inte bestämt.

Fråga till politiker

I går under premiärdagen kunde man välja att se ett inslag om **Suvi Koikkalainen** prisbelönt häst som glatt sparkade bakut i hagen, ett om insparkfesten för nya studerande vid Högskolan på Åland som hölls den 19 september, ett om de anställda vid företaget Avanspartners som är Åland 24:s experter på ekonomi och juridik och slutligen ett inslag med politiker som svarar på frågor från "folk på gatan". Det sistnämnda skall bli dagligen återkommande fram till valet.

Lisa Bergqvist är ansvarig redaktör vid Åland 24 och hon säger att starten redan gett en viss lärdom.

– Inslagen blev väl långa, de ska göras kortare i fortsättningen, men i övrigt tycker jag att vi står för en stark inledning. Det var ju trots allt en hel del teknik som skulle klaffa, säger hon.

Starten. Fyra inslag fanns att välja på när Åland 24 körde igång i går.

Ronny Berglund, som går yrkesskolans medialinjen och som anställts som praktikant vid Åland 24, arbetade hela veckoslutet och får ta åt sig en del av äran för att allt fungerade enligt planerna i går.

– Tja, säger han själv, jag hjälpte till att exportera alla filmer till rätt format så att de kunde ses på webben men annars är det grafiska min starka sida. Jag ska bland annat producera banners för hemsidan.

Inga renodlade nyheter inför starten av Åland 24 har det talats mycket om fokuseringen på nyheter. Blev det en bra start även ur nyhetssynpunkt?

– Det var inga dagsaktuella inslag vi körde ut och tanken är inte heller att vi ska vara först med nyheterna. Vi ska satsa på ämnen som passar för tv och ha lite av allt möjligt i vårt utbud, även nöjen och mat. Just nu handlar det

mycket om att söka och hitta en roll som passar oss, säger Lisa Bergqvist.

– Det blir kanske mer magasinbetonat i början innan vi fått upp takten och blivit mer säkra på det tekniska, tillägger hon.

I går på eftermiddagen gav sig reportern **Johanna Lindfors** i väg till Märkets fyr som stänger för säsongen. Den sista frivilliga fyrvaktaren för

i år åker hem från fyren som varit bemannad ända sedan maj. Tanken är att hennes inslag från fyrstängningen läggs ut senast på onsdag, kanske redan i dag. Ett miniprogram av kulturpersonligheten **Sixten Jansson** "ligger också i röret".

– Vi lägger ut två, tre eller kanske fyra inslag varje dag från måndag till fredag och jag hoppas att alla som "kon-

sumtionssurfar på nätet" viker in på vår webbplats och tittar vad vi har att erbjuda, säger Lisa Bergqvist.

Kontaktuppgifter till Åland 24 saknas än så länge på webbplatsen. Vill man ta kontakt kan man ringa 23 440 eller mejla till lisa@24.ax

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Tv Åland ses över Smedsbole

Det händer mycket på tv-fronten just nu.

I morgon onsdag börjar det privatägda bolaget Tv Åland Productions sända över Smedsbole som en följd av en överenskommelse mellan bolaget och landskapsägda Ålands radio och tv.

Programmet "Den stora konserten" spelades in på Valdemarsudde under välgö-

renhetskonserten för Östersjöfonden och programmet tar 1 timme och 48 minuter.

– Det betyder att vi sänder konserten nästan i sin helhet. Det är inte rättvist att korta ner någon av artisterna, säger bolagets ägare **Kaj Grundström**.

Tv Åland sänder till en början på onsdagar och fredagar klockan 20. Efter nyår ändras

sändningsdagarna till onsdag och lördag, fortsättningsvis klockan 20, och utökas med söndag klockan 12.

– Det blir ett renodlat magasin på ungefär en och en halv timme med två till fyra inslag per sändning. Vi satsar inte på nyheter, vi har inga resurser för det och tänker inte ta upp den kampen, säger Grundström.

Ett år till för Sundsavlopp

Men reningsverken i Sundby och Finby måste bort från årsskiftet

Sunds kommun får 10 procent mera i ekonomiskt stöd för avloppsledningen till Mariehamn än de andra kommunerna i Norra Ålands avloppsbolag, Saltvik och Finström.

Förra veckan fattade landskapsregeringen ännu ett beslut i den följetong som Sunds avloppsanslutning till Mariehamn utvecklats till. Landskapsregeringen har svårt att förstå att ledningen inte har tagits i bruk som planerat.

Landskapets miljöingenjör **Bror Johansson** berättar att Sunds kommun i maj i år beviljades bidrag för huvudledning och för att bygga matarledningar till huvudledningen. Villkoret var att avloppsledningarna skulle tas i bruk före 1 januari 2008.

Ett år till

Enigt beslutet som fattades förra veckan får kommunen ytterligare ett år på sig att ta i bruk matarledningarna, men huvudledningen måste fort-

sättningsvis vara inkopplad den sista december i år så att avloppsvattnet från reningsverket i Sundby och markbädden i Finby senast då leds till Lotsbroverket i Mariehamn.

I annat fall kan det bli aktuellt för Sund att betala tillbaka hela eller delar av landskapsbidraget, varnar landskapsregeringen. Landskapet ska betala 40 procent av hela satsningen, och ytterligare 10 procent till Sund eftersom ledningarna där blir dyrare än i de andra delägarkommunerna.

– Men trots det tycker Sund att det blir för dyrt. Det har vi svårt att förstå – det måste ju ha varit känt redan tidigare, säger Bror Johansson.

Hittills har landskapet betalar ut cirka en miljon euro till avloppsbolaget. Dessutom har 60.000 euro förskottats för de extra 10 procenten för Sund till bolaget. Inget bidrag betalas direkt till någon kommun. Det innebär att om återkrav ställs så görs det mot bolaget.

Det som – fortfarande – gäller för landskapet är att de små

reningsverken kommer bort.

Kastelholm

Kastelholmsområdets avloppsvatten leds sedan midsommar till Lotsbroverket. Det innebär att golfbanan och radhusen i anslutning till banan samt gästhamnen är anslutna till huvudledningen.

– Anslutningen har gjorts oberoende av Sunds kommun, berättar Bror Johansson.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Golfklubben gav enda anbudet

Tiden för Godbybanan ut i går

När tiden gick ut i går på eftermiddagen fanns det ett enda anbud på driften av den planerade nya golfbanan i Godby/Åmnäs.

Att Ålands golfklubb har lämnat in anbud bekräftas av intendenten **Kjell Hansson**.

– Så det enda anbud som har kommit in är ert?

– Jag hoppas det är vårt, eftersom vi har lämnat in, säger Hansson, som verkar lätt förvånad över att det inte blev fler anbud.

I vilken mån det här skall uppfattas som ett regelrätt anbud eller en intresseanmälan är något svävande. Enligt handlingarna var det tänkt att landskapsregeringen skulle välja ut de tre intressantaste anbuderna, baserat på erfarenhet, kunskap med mera, och samla dem till en dialog.

Hur man nu går vidare är upp till handläggaren och landskapsregeringen. Hansson utgår i alla fall från att golfklubben kallas till diskussion om fortsättning. (ht)

Nytt tonnage för Lillgaard?

Reideri ab Lillgaard förhandlar som bäst om ett köp av ro-ro-fartyget Hoburgen från Reideri Ab Gotland. Lillgaard har i dag fartyget på charter och har i sin tur hyrt ut det till befракteren TransProCon. Hoburgen är byggd i Rumänien 1985 och har en lastkapacitet på 1.225 filmeter. Det betyder att fartyget till sin storlek är något större än Fjärdvägen.

Lillgaard äger i dag nio fartyg och Hoburgen skulle passa in i flottan.

– Vi försöker hitta hyggligt underhållna fartyg som är 15-20 år gamla, säger rederiets vd **Anders Nordlund**.

Sund har fått ny komettekniker

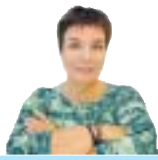
SUND. Kommunfullmäktige i Sund har utsett **Rune Backman** till ny komettekniker från och med den 19 september 2007. 80 procent av tiden arbetar Backman som komettekniker och 20 procent av tiden sköter han posten befolkningskyddschef.

Backman är utbildad byggmästare och valdes framom sju andra sökande. (ml)

I torsdags krockade en personbil med ett rådjur i Finström Bjärström.

Skjutsade en person över tio år på sin moped. Det gjorde en mopedförare i Jomala i helgen och är nu är en polisanmälan gjord för trafikförseelse.

På Västra utfarten i Mariehamn åkte i torsdags två personer fast för fortkörning. Den ena körde 73 kilometer i timmen och den andra 81 kilometer i timmen, medan högsta tillåtna hastighet på sträckan som bekant är 50 kilometer i timmen.

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

LUDVIG

Dop

Melvin Erik William Sandell döptes lördagen den 29 september i Erkas hembygdsgränd på Vårdö. Han är son till Jeannette Nordberg och Jörgen Sandell i Mariehamn.

Linus Asseri Airosto döptes söndagen den 30 september i Sunds kyrka. Han är son till Ann-Katrin Laine och Hannu Airosto i Sund.

Lucas Kim Ade Karlström döptes den 29 september i Mikaelsgården. Han är son till Kim och Sofie Karlsson i Godby.

Albert Lee Häggblom döptes lördagen den 29 september i Jomala kyrka. Han är son till Marissa Era och Christian Häggblom i Jomala.

Tintin Aliina Ekelund döptes lördagen den 29 september i S:t Mårtens kyrka i Mariehamn. Hon är dotter till Iina Karoliina Vuorinen och Per Fredrik Waldemar Ekelund från Mariehamn.

Neo Amadeus Eklund döptes söndagen den 30 september i Catharinagården. Han är son till Mikaela Sjölund och Johan Eklund i Hammarland Näfsby.

Vi firar 1-15 år

Lukas Förström i Godby fyller 10 år i dag, den 2 oktober. Många grattiskramor kommer från mamma och pappa.

Här behövs det föräldrakraft

Föräldrar är en kraftkälla. I tonårstider behövs de mer än någonsin.

Så resonerar Finström-Geta församling och inbjuder nu mamor och pappor till tonåringar till diskussionskvällar i höst under rubriken "Föräldrakraft".

– Vi har inga färdiga svar på alla frågor. Men vi har verktyg för att föra en god diskussion.

Det säger ungdomsarbetsledare **Sonja Winé**, som tillsammans med diakoniarbetaren **Eva Lindblom**, håller i diskussionskvällarna för tonårsföräldrar som startar i höst.

"Så gör vi"

Meningen är att föräldrarna ska diskutera värderingar, dela oro och bekymmer men också glädjeämnen, och tipsa varandra om

saker som funkar. Samtalen kan handla om alkohol, hemmatider och ungdomarnas ekonomi.

– Det handlar ofta om att berätta "så här gör vi – hur gör ni?". Det inte en kurs i barnuppfostran, säger Sonja Winé.

Finnas till

Träffarna hålls i församlingsalen i Godby center, varannan onsdagskväll med början den 10 oktober. Både en eller båda föräldrarna från en och samma familj välkomnas.

– Vi som jobbar i församlingen vill arbeta för alla människors bästa, vi vill finnas till både för ungdomarna och föräldrarna.

Anmälan görs på telefon 045 342 76 33 eller på e-postadressen sonja.wine@evl.fi

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Hoppas! Över styr! Mycket kan gå fel i de oroliga tonårstiderna. Nu ska Finström-Geta församling samla till föräldrarpå för att dela erfarenheter. Bilden är från Rock off i somras.

Foto: ERKKI SANTAMALA

OBS! Det händer

TISDAG 2.10

BIO

■ ■ **Föglö Bioborgen kl 19.00.** "Göta kanal – Kanalkampen". Med: Janne "Loffe" Carlsson, Eva Röse, Rafael Edholm med flera. Regi: Pelle Seth. Filmen fick två stjärnor av Nyans recensent.

DEBATT

■ ■ **Ålands hotell- och restaurangskola kl 18.30-20.30.** "Varför har debatten tystnat", drogpolitisk debatt. Företrädare för lagtingspartierna medverkar, debattledare är Rolf Lindqvist. Fri från narkotika arrangerar.

FÖRÄLDRACAFÉ

■ ■ **Sund, eftislokalen, kl 10.00-12.00.** Marina Storbjörk utför kroppsscanning (mäter kroppsfett, vätskebalans, muskelmassa med mera).

NY UTSTÄLLNING

■ ■ **Ålands museum Torget kl 12.00.** Maggie Holmberg

visar sin samling klockor och kaffepannsmössor.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

STICKCAFÉ

■ ■ **Jomala Rönngården kl 18.00-20.00.** Träffas med stickningarna.

ONSDAG 3.10

FÖRBÖN, SÅNG

■ ■ **Mariehamn St Mårtens kyrka kl 19.00.** Sissi Uunila predikar, taizésånger. Efteråt tesits.

FÖRELÄSNING

■ ■ **Högskolan på Åland, Neptunigatan 17, kl 13.00.** Föreläsning om åländska kyrkor med professor Åsa Ringbom. Därefter exkursion till Jomala kyrka (Obs! egen transport).
■ ■ **Självstyrelsegårdens**

Genväg. "Lena 2" snabbslussar i "Göta kanal – Kanalkampen" som visas på Bioborgen i kväll.
Foto: SF/ANDERS BIRKELAND

auditorium kl 18.30-20.30.

Miki Agerberg, vetenskapsjournalist och författare, talar om utveckling och orsaker till den ökande andelen överviktiga i samhället. Vilka åtgärder finns och vad kan man göra för att förebygga och behandla övervikt.
■ ■ **Ålands bildningsförbunds lokal, Ålandsvägen 36, kl 19.00.** Bo Söderholm berättar om sjöpost.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

VANDRING

■ ■ **Samling hos Karl-Gunnar Karlsson i Vivasteby/Norra Bomarsund kl 19.00.** Karl-Gunnar Karlsson leder vandringen.

Kom ihåg

■ ■ **Agility.ax:** Det finns fortfarande några platser kvar till agilitykursen med Mikko Aaltonen. Sista anmälningssdag 5.10. Mera information och anmälningar www.agility.ax eller telefon Maria 040 514 7954.

■ ■ **Alopecigruppen:** Träff tisdag 2.10 kl 19.00 i HandiCampen, Skarpansvägen 30, DUJ (norra ingången). Se www.handicampen.ax/grupper för mera information. Hjärtligt välkomna!

■ ■ **Eckerö marthaförening:** Månadsmöte tisdag 2.10 kl 18.30 i Ekergården. Gamla och nya medlemmar hjärtligt välkomna.

■ ■ **Epilepsigruppen:** Träff tisdag 2.10 kl 19.00 i HandiCampen, Skarpansvägen 30, hallen (östra ingången). Se även www.handicampen.ax/grupper för mera information. Hjärtligt välkomna!

■ ■ **Fri Från Narkotika:** Bjuder in allmänheten till drogpolitisk debatt tisdag 2.10 kl 18.30-20.30 på Ålands Hotell- och Restaurangskola.

■ ■ **Geta marthaförening:** Möte onsdag 3.10 kl 19.00 hos Gunnel Sundberg.

■ ■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte i Ålands hotell och restaurangskola torsdag 4.10 kl. 17.30. Lasse Boedeker håller föredrag om scouting ur ett internationellt perspektiv. Styrelsemöte hålls kl.16.30.

■ ■ **Saltviks församling:** Pensionärsträff i Mariagården torsdag 4.10 kl 11-13. Gäst: Rolf Landström visar bilder och berättar om Anderna, ring för transport. Ö. Saltvik, Lotta taxi tfn 43 671 eller Sussie taxi tfn 43 413. V.Saltvik, ring Birgitta tfn 0457 548 3036 för busstransport.

■ ■ **Södra Lemlands Marthaförening:** Möte på Solkulla tisdag 2.10 kl 19.00. Välkomna!

■ ■ **VSV:** Månadsmöte på Solbacka tisdag 2.10 kl 19.00.

■ ■ **Ålands reumaförening:** Avkopplande akvarellmålning med Raina, tisdag 2.10 kl 13.00. Några platser finns kvar till kursen "Lättare Liv" med Birgitta H. Kursen börjar måndag 8.10 kl 13.00.

■ ■ **Ålands synskadade:** Månadsträff tisdag 9.10 kl. 15.00. OBS tiden! Deltagare från förbundet. Alla med, ställ frågor.

100 ord från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

ÅLANDS HÖRSELKADADE

Information om höstens aktiviteter. Vid Förbundets kongress i Karleby valdes **Ann-Christin Johansson**, från Ålands hörselskadade r.f., till suppleant i förbundsstyrelsen. Inför det kommande valet ordnas valdebatt i lagtingets auditorium den 10 oktober kl. 18.30. Kom dit och få svar på dina frågor! Den 5 november har vi höstmöte på HandiCampen kl. 18.30. Även **Jörgen Berglund**, från Strandbergs TV-Tjänst, deltar och informerar om hur man använder Text-TV och digitalboxar. Föreningens 20-års jubileumsfest hålls lördagen den 10 november på Restaurangskolan. Vi äter en 3-rätters middag, piloten **Johan Hammarström** håller föredrag och **Tony "Greven" Wisborg** underhåller. Vår traditionella julshoppingresa till Uppsala sker torsdagen den 6 de-

cember. Tyvärr kommer vi inte, som var planerat och tidigare meddelats, ha möjlighet att besöka Möjlighetscentret.

RÖDA KORSET

I månadsskiftet november-december ger Ålands distrikt ut en jultidning som delas ut till alla hushåll på Åland. Vi önskar nu att få inlägg, texter och bilder till tidningen. Alla skribenter som vill vara med och bidra till tidningen kan skicka in sina texter inom oktober månad till stefan.simensen@redcross.fi. Det går också bra att skicka dem per post till Röda Korset, Ålands distrikt, Västra Esplanadgatan 5, 22100 Mariehamn. Bidrag med temat "Första Hjälp" tas emot i första hand, men det går naturligtvis också att skriva om andra delar av Röda Korsets verksamhet. Vi fokusera på Röda Korset verksamhet i vårt eget åländska distrikt, men texter som har internationell vinkling är också välkomna. En redaktör ansvarar för att innehållet redigeras. Vi tar även emot bilder/foton i olika format

för att belysa vår verksamhet. De kan med fördel också vara äldre; det är dock viktigt att det kommer fram vem som tagit bilderna och i bästa fall vem som är avbildade på dem.

Om du vill veta mera om Röda Korset kan du kontakta oss på distriktskansliet eller gå in på www.redcross.fi där Finlands Röda Kors presenterar sig på nätet. Samtidigt söker vi sponsorer till att vara med om att täcka våra kostnader för tidningen. Tag gärna kontakt direkt med verksamhetsledare **Stefan Simonsen** på telefon 040 834 31 04 om du har idéer om detta.

REGNBÅGSFYREN

Åländska Gayföreningen Regnbågsfyren har vid sitt årsmöte lördagen den 29.9 valt **Maria Jaskari** till efterträdare för **Mikaela Kjeldsen**, som innehåft ordförandeposten sedan föreningens grundande år 2005. Den nya styrelsen består utöver den nya ordföranden av viceordförande **Lina Antman** (sitter kvar), ny sekreterare är **Peter Westling** (efterträder **Tomas Henriksson**), kassör **Tage Lindfors** (sitter kvar) samt nya styrelsemedlemmen **Jennifer Eriks-**

son, med ansvar för ungdomsfrågor. I verksamhetsplanen för det nya verksamhetsåret ingår bland annat en särskild satsning på utbildning av skolinformatorer så att föreningen också i fortsättningen ska kunna bemöta det ökande intresset för informationstillfällen i de åländska skolorna och bland de tjej- och killgrupper som Fältarna har. Tisdagarnas Öppet hus-kvällar i vår lokal Fyren på Kaptensgatan 18 är välbesökta och det finns planer på att utvidga antalet kvällar, eventuellt med torsdagar eller fredagar. Det finns många ungdomar som söker sig till oss, och särskilt bland dem finns det efterfrågan på fler öppetkvällar. Antalet regnbågsfamiljer på Åland växer hela tiden, och därför finns det också planer på att nästa sommar arrangera ett familjeläger för regnbågsfamiljer, då också finlands-svenska och i mån av intresse också rikssvenska regnbågsfamiljer är välkomna. Regnbågsfyren kommer självklart också fortsätta arbeta aktivt för synlighet, för att hbt-frågor lyfts fram och med social stödverksamhet för homo-, bi och transpersoner och deras anhöriga

Fåtal platser kvar på Cope-kurs

■ Det finns fyra platser kvar på Folkhälsans Cope-kurs för föräldrar till 7-12 åringar, meddelar **Tua Åström** vid Folkhälsans föräldrastöd. 16 deltagare är hittills anmälda till kursen som börjar nu på onsdag och och pågår åtta onsdagar framåt på kvällstid.

Cope-kursen handlar om att så tidigt som möjligt gå in och lära föräldrar hantera konflikterna på ett sätt som gör bråken mellan föräldrar och barn smidigare att lösa både nu och senare när barnen kommer i tonåren. (uw)

■ **Rysk konst** är specialiteten för en nyregistrerad konstfirma i Mariehamn. Det är **Irina Arutyunova** som sköter konsult- och affärsverksamhet inom konst och konsthantverk i den nya firman, samt ordnar utställningar och kontakter med museer och gallerier.

Stor arbetsplats. Många ålänningar arbetade i tiden på Viking 1. Nu kallas alla till en nostalgiträff.
Foto: www.faktaomfartyg, Micke Asklanders samling

Viking 1-personal bjuds till träff

Jobbade du på Viking 1 under åren 1970 till 1980? Nu ordnas en nostalgiträff för tidigare ombordanställda.

Träffen inleds på måndag klockan 8 med samling i Viking-terminalen i Åbo. Sedan står en kryssning med Amorella till Stockholm och tillbaka igen på programmet.

De som bor på Åland samlas i Mariehamn kvart före två på eftermiddagen och ansluter sedan till sällskapet ombord.

Ingegerd Ekstrand, numera redaktionssekreterare för tidningen Löntagaren, jobbade i tiden som purser ombord på Viking 1 – hon var för övrigt rederiets första kvinnliga purser

– och hon har tagit initiativ till träffen. Ett 40-tal personer är anmälda men om någon, som var med på ”den gamla goda tiden” och som inte nåtts av informationen om träffen, ännu vill anmäla sig går det bra.

– Men det är bråttom, ring redan i dag. Vi har försökt nå så många som möjligt men kan ha missat någon eftersom folk flyttar och byter bransch, hälsar Ingegerd Ekstrand.

Viking 1 byggdes i tyska Papenburg och sattes i trafik 1970. När Ingegerd Ekstrand arbetade ombord gick fartyget mest på rutten Kapellskär-Mariehamn-Nådendal.

God anda

Efter tio år för Viking Line

såldes fartyget och senare gick hon bland annat på Röda havet. Hennes saga slutade 2002 då hon högs upp efter att ha sjunkit vid kaj.

– Vi vill uppleva lite nostalgi och förhoppningsvis även en del av den goda kamratandan vi hade ombord. Vi arbetade mycket och det var tidvis slitigt men det var samtidigt mer personligt då.

Under kryssningen visas **Mats Dumells** dokumentärprogram om färjetrafikens pionjärtid och det blir givetvis en hel del tid för ”fri samvaro” med prat om gamla minnen.

Den som ännu vill anmäla sig kan kontakta Ingegerd Ekstrand, telefon 040 849 65 61. (hf)

Val 2007

I år är det verkligen bäddat för ett riktigt spännande val. Inte enbart för de politiska partierna som står väl förberedda med välslipade argument. Den åländska mediekartan har samtidigt ritats om och de åländska hushållen står även där inför ett val.

Öppet hus

för kandidaterna till lagtings- och kommunalvalet
onsdagen 3 oktober kl 16–20

Du är välkommen in till oss på annonsavdelningen för att i lugn och ro gå igenom din marknadsföring. Tar du med dig bilder och texter så hjälper vi dej med en annons på plats.

Det går också bra att ringa, tel 23 444, eller e-posta till: annons@nyan.ax

Alltid nära dig

2-7.10

Gris inre filé

..... kg **10,99**

Nötstek av fransyska

..... kg **8,75**

Lördagskorv i bit

..... st **4,95**

Prostinnan ost

..... kg **9,25**

Lindahls turkisk yoghurt

1 kg st **2,49**

Åländskt hemvete

300 g (EP 4,30/kg)
 st **1,29**

Berlinermunk

85 g (EP 8,82/kg)
 st **0,75**

Elovena havreflingor

1 kg st **1,19**

Mango

Brasilien kg **1,99**

God betjäning. För dig.

PLUSSA

**OKTOBER MÅNADS
PLUSSA
ERBJUDANDEN**

Uncle Ben's långkornigt ris

1 kg
MED PLUSSAKORT
(EP 2,00/kg) 2 pkt **4,00**
UTAN PLUSSAKORT

(EP 2,39/kg) pkt **2,39**

Sej **PIRKKA**

400 g, djupfryst
MED PLUSSAKORT
(EP 4,37/kg) 2 pkt **3,50**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 5,72/kg) ask **2,29**

Arla kadettost

500 g,
MED PLUSSAKORT
(EP 7,58/kg) st **3,79**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 9,30/kg) st **4,65**

Bärsoppor VALIO

1 kg, olika smaker
MED PLUSSAKORT
..... st **1,69**

UTAN PLUSSAKORT
..... st **1,89**

Satsumer

1,5 kg:s påse
MED PLUSSAKORT
(EP 1,32/kg) st **1,99**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 1,66/kg) st **2,49**

• **Mariehamn:** Citylivs,
Klintens Livs,
Malins Livs,
• **Brändö:** Einar Holmberg
• **Geta:** Getaboden
• **Föglö:** Föglöbutiken

• **Jomala:** Sven Mattsson
• **Lumparland:** Matboden
• **Vårdö:** Vårdö Närbutik
• **Saltvik:** Kvarnbo Butiken

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Enligt mitt sätt att tänka påminner karikatyrtecknarnas argumentation mycket om de mest högljudda muslimernas. Båda är lika oemottagliga för andras synpunkter.

CATHARINA ÖSTMAN, författare, i Vbl

Ulfsäter Troell slog an

Stort intresse för PQR:s satsning på bokmässan

Väldigt intressant och väldigt roligt. Det säger en trött Ben Johans efter bok- och biblioteksmässan i Göteborg som avslutades på söndagen.

Framför allt var det intensivt kring PQR:s lansering av Agneta Ulfsäter Troells nya bok "Att människan levde - Maria Larsens eviga ögonblick".

Agneta Ulfsäter Troell och maken Jan Troell, som gör en långfilm på samma tema som boken, framträdde dels på den finlandssvenska arenan, dels vid ett så kallat miniseminarium arrangerat av mässan och PQR. Samtalet med de två leddes av Katarina Gäddnäs som också i år var en av programledarna på den finlandssvenska arenan.

Mycket publik

Paret Troell är ju mycket känt i Sverige och båda tillfällena dog mycket publik.

- Det var fullsatt och dessutom stod åhörare i flera rader runt omkring, säger Ben Johans.

Även till PQR:s monter lockade många, också kända personer dök upp. Johans nämner gamle skådespelaren Kenne Fant som ett exempel.

- Mediauppmärksamheten var också stor, det filmades och fotograferades en hel del.

Sälde bra

Agneta Ulfsäter Troells bok som kom från tryckeriet strax före bokmässan sålde bra, enligt Johans.

- Det kom lokala bokhandlare och hämtade större partier, säger han.

Intresset för Jan Troells film verkar dessutom vara stort. Som Nyan tidigare berättat, klipps filmen som bäst och skall ha premiär nästa höst.

- Jan hade med sig en monitor och de scener jag kunde få en förhandstitt på verkade

Agneta Ara med sin roman "Det har varit kallt i Berlin" som PQR gett ut och som det nu finns planer på att översätta till tyska.
Foto: HÅKAN SANDBERG

väldigt imponerande, säger Johans.

Med Agneta Ulfsäter Troells bok medverkar PQR i projektet Åland Form.

Ara till tyska?

PQR har gett ut Agneta Aras roman "Det har varit kallt i Madrid" i höst och Agneta Ara var med på mässan och framträdde även hon på den finlandssvenska arenan.

- Det fanns också ett intresse för hennes bok och särskilt intressant är att jag blev kontaktad av en auktoriserad översättare som vill översätta boken till tyska och försöka få den placerad på den tyska marknaden.

Ben Johans säger att Katarina Gäddnäs gjorde en proffsig insats som presentatör av olika författare på den finlandssvenska arenan.

- Dessutom medverkade hon ju också, tillsammans med bland andra Claes Andersson, i en finlandsk-estnisk poesikväll.

Estland var det land som mässarrangörerna ställde i fokus denna gång.

Skall ställa ut

Åländske konstnären Kjell Ekström hade ett eget stand på mässan och presenterade sina

På mässan. Författaren Agneta Ulfsäter Troell och filmregissören Jan Troell på besök hos Ben Johans i PQR:s monter.
Foto: HÅKAN SANDBERG

konstböcker. Även han har positiva erfarenheter av dagarna i Göteborg.

- Det var faktiskt jätteroligt, jag kunde knyta massor med kontakter. Bland annat blev jag kontaktad av en gallerist som vill göra en utställning med min konst i Göteborg nästa år.

Bland böckerna var intresset störst för boken "Voyage pictoresque" med motiv från Brasilien. Ekström säger att han kanske sålde något färre böcker än han hade förväntat sig, men de konstkort han hade med gick däremot bra.

Mässan gav mersmak.

- Redan nu är jag inbokad för nästa år, säger han.

Årets bok- och biblioteksmässa lockade i år drygt 108.000 besökare, 6.000 fler än år 2006.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Joelpjäas får urpremiär på Pellas

- Jag tycker faktiskt att det här är Joels bästa pjäs.

Det säger Synnöve Westerberg om "Undan för undan", en pjäs av Joel Pettersson som har premiär med Kappsäcksteatern den 11 oktober på Pellas i Lemland.

"Undan för undan" har enligt Synnöve Westerberg aldrig spelats tidigare. Hon och Desirée Wilén har hittat det handskrivna manuset i Joel Petterssons efterlämnade papper och inom kort blir det alltså urpremiär.

Det är ju inte första gången som Kappsäcksteatern och Synnöve Westerberg tar sig an Joel.

- Det här är väl vår sjunde Joel, om jag inte minns fel, säger hon.

Senast gav Kappsäcksteatern Joel Petterssons "Blinda fruen och pigan hennes" på Pellas förra hösten.

Den gavs som så kallad soppteater och även denna gång skall det bli soppservering. Enligt Synnöve Westerberg passar det särskilt bra när man spelar på hösten och det börjar bli kyligt.

Sytningsgobbe

"Undan för undan" berättar, enligt Westerberg, historien om en sytningsgobbe, en som sålt sitt hemman men fått möjlighet att bo kvar på undantag.

- Och han bor verkligen på undantag, konstaterar hon.

Synnöve Westerberg ser Joel Petterssons genialitet och blick för det mänskliga väldigt påtagligt i den här pjäsen.

"Grymt roligt"

- Den är både grym och rolig. Det är förstås aldrig roligt när någon far illa, men här är man grym på ett så tontigt sätt att det blir roligt. Grymt roligt,

kunde man kanske säga. Vi har skrattat mycket under arbetet med pjäsen, säger Synnöve.

Med i pjäsen är Elisabeth Överström, Jan-Erik Berglund, Gun Holmström, Kjell Manselin, Erika Gustavsson, Matilda Pettersson och Mikaela Johansson. De tre sistnämnda kommer från barnteaterskolan, men har ändå viktiga roller.

"Undan för undan" började Kappsäcksteatern repetera samtidigt som arbetet med "Till Julia", som gavs i Önningebymuseet, kom i gång. Synnöve Westerberg konstaterar att det har varit en hel del att hålla reda på.

Hur många pjäser har du egentligen gjort i år?

- Ja, få se nu. Det här är kanske den sjunde, säger hon med ett skratt.

Ingen turné

När det gäller "Till Juli", Margareta Garpes pjäs som spe-

Flitig. Synnöve Westerberg har ett intensivt teaterår på gång. "Undan för undan" för undan är hennes sjunde uppsättning sedan nyår.
Foto: ERKKI SANTAMALA

lades i början av september i Önningebymuseet och som fick goda recensioner kom man inte upp till den publik-siffran man hoppats på. Därför han också planerna på att turnera med pjäsen skrinlagts.

- Det är ett litet problem med att spela så koncentrerat som vi måste göra eftersom

vi inte har någon egen scen. Många har efteråt beklagat att de av olika orsaker inte hann se pjäsen trots att de skulle ha velat göra det, säger Synnöve Westerberg.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Åländska kyrkor är temat för den

föreläsning med exkursioner som Senioruniversitetet vid Öppna högskolan arrangerar med professor Åsa Ringbom som föreläsare och guide.

På onsdag, den 3 oktober, kl. 13.00 är det föreläsning på Högskolan på Åland, Neptunigatan 17 och därefter exkursion till Jomala kyrka. Exkursionen sker med deltagarnas egna fordon.

På torsdag, den 4 oktober, kl. 13.00 görs en exkursion till Finströms kyrka och därefter Sunds kyrka. Även här gäller egen transport.

Mera information kan man få genom att ringa öppna högskolan på telefon 537 711. □

Dirigentforum med nordisk

inspiration för kör- och orkesterdirigenter utlovas på Finlands svenska sång- och musikförbunds dirigentforum som hålls 26-28 oktober i Sigurd Snåresalen i Ekenäs.

Den välkände danske dirigenten Steen Lindholm leder årets dirigentforum under temat "Nordisk inspiration". Han kommer att gå igenom repertoar från Danmark, Norge och Island, och behandla instuderingsmässiga och dirigenttekniska problem utgående från samma repertoar.

- Passa på tillfället att få påfyllning och inspiration av en mästare i ditt dirigeringsarbete, och samtidigt träffa dirigentkolleger från hela Svenskfinland, skriver förbundet i ett pressmeddelande.

Deltagaravgiften är 20 euro. Anmälningsblankett och mera information finns på sång- och musikförbundets hemsida www.fssmf.fi. □

Ståltrådsmusiken ljuder i Billnäs

i Pojo i Västnyland i slutet av oktober. Festivalen "Back to the Sixties" arrangeras i Stora smedjan i Billnäs bruk den 5-6 oktober, skriver FNB.

Under festivalen uppträder bland andra Strangers, Pepe Willberg, The Esquires, Jormas, Ernos och The First. Evenemanget räcker i två dagar och två nätter och bjuder på musik från 60-talet, filmer, dans och utställningar. □

Paul McCartney och Ringo Starr

deltar i olika evenemang under Liverpools år som Europas kulturhuvudstad 2008, skriver NB.

- Det kommer att bli ett fantastiskt år. Jag är stolt över staden, säger McCartney som är från Liverpool.

Ett av evenemangen under Liverpools år som kulturhuvudstad är en stor konsert som arrangeras i juni. Paul McCartney är konsertens huvudartist. Förutom McCartney uppträder bland andra Ringo Starr och Dave Stewart, som är medlem i bandet Eurythmics. □

Fyra konstvänner i höstutställning

Ställer ut. Britta Landström, Margaretha Eriksson, Inga-Lisa Pettersson och Ulla Häggblom ställer ut tillsammans.
Foto: ERKKI SANTAMALA

”Vi fyra” kallar konstvännerna Britta Landström, Margaretha Eriksson, Inga-Lisa Pettersson och Ulla Häggblom den höstutställning som de visar i Möbelmarknadens gallerihörna i Strandnäs i Mariehamn under oktober.

De fyra utställarna har det gemensamt att de alla är pensionärer, att de varit aktiva deltagare i Medis konstkurser och att alla målar flitigt också hemma. Av det utställda att döma är akvarellen ett gemensamt uttrycksmedel även om här finns någon akrylmålning. Man kan säga att de väl tar till vara akvarellens möjligheter och det ger en variationsrik utställning.

I motivkretsen finns landskap, blommor och andra naturmotiv, men också experiment med akvarelltryck på fotopapper, experiment med

plastfolie på våt akvarelltyta, med mera.

Inspiration

Inga-Lisa Pettersson har låtit sig inspireras av en resa till Kina och de broderier på svart botten hon såg i en utställning där, Britta Landström har gjort tryck på fotopapper och Ulla Häggblom har målat vått-i-vått med flödande färger. Margaretha Eriksson visar flera stiliserade landskap.

Margaretha berättar att hon har ett eget sätt att pröva det hon målat.

– När jag ramat in en målning brukar jag låta den hänga ett tag på väggen i mitt vardagsrum och då märker jag ofta att jag trivs bättre och bättre med den för var dag som går.

Utställningen i Möbelmarknaden är den första som de fyra håller tillsammans men Ulla och Inga Lisa har ställt ut tillsammans tidigare och

det har också Margaretha och Britta gjort. Alla har varit med på Medis olika utställningar och Inga-Lisa har dessutom haft ett arbete med på konstföreningens gemensamma utställning i konstmuseet.

Social samvaro

Att få måla och skapa och uttrycka sig med färg betyder mycket för alla fyra, men dessutom betonar man gärna den sociala samvaron i konstutövandet.

– Det sociala betyder nog väldigt mycket, säger Britta.

– Den som rynkar på näsan när man säger något om betydelsen av den sociala samvaron vet nog inte vad de pratar om, tillägger Margaretha.

Någon vernissage blir det inte på utställningen, men den kan ses i Möbelmarknaden månaden ut.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Alice Cooper åkte med Translandia

Sjömansservicebyråns tvåspråkiga tidning Vapaavahti/Frivakt har besökt Eckerö Lines fraktfartyg ms Translandia som kör långtradare och containers mellan Helsingfors och Tallinn.

Det oglamorösa jobbet har också sina gyllene stunder, kan tidningen avslöja i sitt nyutkomna nummer. I somras åkte en världskändis med fartyget, gamle rockaren Alice Cooper. Men han gick nästan genast till redarhyten och vilade på överfarten till Tallinn.

Också den berömde trollkonstnären David Copperfield har åkt med Translandia, som alltså även tar en del passagerare.

Om man måste vara världskändis framgår inte av artikeln.

Arbetet ombord får gott betyg av de anställda, trots att det ofta är stressigt med

Känd passagerare. Eckerö Lines ms Translandia fraktar mest långtradare över Finska viken, men också en och annan världskändis. Här står kapten Julius Hermonen tillsammans med Alice Cooper på en överresa till Tallinn i somras.

Foto: VAPAAVAHTI/FRIVAKT

22 avgångar per vecka. Besättningen, som kommer från stora delar av landet,

men också från Estland, arbetar två veckor och är lediga två veckor. (uw)

Nauticals skaldjursveckor 5 - 20 oktober

Kalla förrätter

Ostron -Fine de Claire 3,00/styck

Färsk hummer (450 g) med citron, majonnäs och toast
Halv 23,00/hel 41,00

Skaldjurstartar på toast med vaktelägg och sikrom 12,00

Lättrökt hjortcarpaccio med riven parmesan, rostade pinjenötter och ruccolasallad 12,00

Varma förrätter

Hummer thermidor halv 25,00/hel 45,00

Grillade pilgrimsmusslor med tryffel-selleripuré samt brioche 14,00

Ört- och vitlöksgratinerade havskräftor med plocksallad och parmesan 13,00

Ört- och vitlöksgratinerade sniglar 11,50

Moules marinière (musselsoppa med krutonger) 11,50

Kantarellsoppa med rökt lax och friterad schalottenlök 11,50

Skaldjursplateau 49,00

(Halv hummer, 2 st ostron, halv krabba, havskräftor och räkor)

Varmrätter

Smörstekt gös med hummer, champagnesås, tryffel och duchesse 29,00

Smörstekt abborre med hollandaise, halstrad pilgrimsmussla och ljummen kräftsallad 27,00

Bouillabaisse med parmesan, rouille och vitlöksbröd 26,00

Pankofriterade tigerräkor med saffransrisotto och sparris 24,00

Parmesangratinerad krabba 28,00

Helstekt kalvinnerfilé med gräddkokta kantareller, ölbräserverad pärlök och rökt sidfläsk 29,00

Grillad lammfilé med sås på rostad vitlök, ugnstekt potatis samt örter och chèvre 25,00

Restaurang NAUTICAL

Hamng 2, ring gärna och boka bord tfn 19 931, fax 17 888
Öppet: vardagar 11.00-01.00, lördagar 17.00-01.00
restaurant@nautical.inet.fi

När Du vill äta riktigt gott...

VALET 2007

I dag är det obunden samlings ordförande Gun-Mari Lindholm som frågas ut i Nya Ålands intervjuserie inför valet.

(ob) värnar om det unika

Leder individualister. Gun-Mari Lindholm ska försöka dra in ett gäng individualister i lagtinget. Foto: JONAS EDSVIK

Obunden samling består, om man generaliserar, av ett gäng individualister från landsbygden. Partiet vill värna om språkskyddet och motsätter sig stora samhällsprojekt.

Partiordföranden **Gun-Mari Lindholm** beskriver obunden samling som en förening som driver olika sakfrågor tillsammans.

– Vi har ett gemensamt program, men alla kandidater har också möjlighet att driva sina egna frågor.

Lindholm tror att många söker sig till de obundna för att de inte vill fastna i en ideologi.

– Det är individualister som kommer till vårt parti och en sådan grupp kan kan vara svår att leda ibland (skratt).

Men ni har väl ändå landat i en ideologi?

– Våra kandidater står på en borgerlig värdegrund med socialt ansvar.

Varför behövs obunden samling i åländsk politik?

– Jag tycker till exempel inte att frisinad samverkan har drivit frågorna om företagsamhet tillräckligt hårt. Vi har många fler företagare i vårt parti än de frisinade som också är lite mer av ett stadsparti.

Hur märker man att ni är "lantisar"??

– Vi tycker att det är viktigt med service i kommunerna och att det ska erbjudas attraktivt boende i kommunerna.

Hur arbetar ni för det?

– Vi värnar om att ge mycket pengar till kommunerna. Vi vill få ut så mycket som möjligt till dem.

Hur många kommuner ska det finnas på Åland?

– Det behöver inte se ut precis som i dag. Man kan samarbeta mycket mer,

men vi är tveksamma till sammanslagningar. Det finns inget som visar att det blir billigare.

Hopplöst förhållande

Gun-Mari Lindholm tycker att Åland har utrett konsekvenserna av övertagande av mer beskattningsbehörighet för många gånger, utan att det har lett någonstans.

– Det är som en pseudodebatt när vi inte har instrumenten. Ibland känns förhållandet Finland-Åland hopplöst.

Prioriteringen för Åland borde, enligt Lindholm, vara att inte ge bort någon bit som försämrar språkskyddet.

– Det är farligt när man börjar minska på grunddelarna, som näringsrätten.

Hur ser ni på självständighet?

– Jag tror på självstyrelsen. Det är den som gör Åland unikt, att vi hör till Finland, pratar svenska och har vårt språkskydd. Självstyrelsen gör oss intressanta och vi kan marknadsföra Ålandsexemplet.

Finns det ett hot om förfinskning?

– Jag tror inte att Åland kommer att bli helt finskt, men finskan kommer att få en starkare ställning eftersom arbetsmarknaden mer och mer kräver kunskaper i finska.

Hur vet du att det är så?

– Jag hör det från ungdomar som jag pratar med. Och folk som flyttar hit från Sverige kan ha svårt att få jobb för att de inte kan finska.

Är det något nytt?

– Jag började sommarjobba när jag var 13 år och det var aldrig någon som frågade om jag kunde finska.

Hur ska attityderna inom näringslivet förändras?

– Vi politiker ska inte styra näringslivet,

men vi bör diskutera med näringslivet vad attityderna betyder i förlängningen. Sedan får de göra som de vill.

EU-medlemskapet

De obundna är på flera punkter kritiska till EU och vill utreda konsekvenserna av ett utträde ur unionen.

Är det realistiskt att Åland ställer sig utanför EU?

– Det vet man inte och därför vill vi undersöka saken.

Att lyfta fram problemen med EU är inte populism, enligt Gun-Mari Lindholm.

– Det är inte ett försök att fiska upp missnöjda människor. Vi säger inte att vi ska lämna EU, vi vet inte om det är det bästa. Men vi är missnöjda med att vi har lämnat ifrån oss inflytande till Finland och att närhetsprincipen inte fungerar.

I obunden samlings valprogram finns fem punkter under rubriken "Ungdomar". Tre av dem handlar om knark.

Är droger den största ungdomsfrågan?

– Vi måste fokusera på de bra sakerna så att vi inte hamnar på de där tre punkterna.

Hur?

– Kommunerna måste ha en bra ungdomsverksamhet. Det behöver inte organiseras speciellt mycket, det viktigaste är att det finns en lokal att träffas i.

Fler arbetsuppgifter

När de obundna har suttit med i landshövdingens regering har nedskärningar i förvaltningen varit på agendan.

– På vissa ställen skulle man kunna rationalisera. Den nya miljömyndigheten är ett bra exempel på där tjänstemän kan utföra flera olika arbeten.

– Jag undrar om vi verkligen behö-

ver ha allt inom offentlig sektor som finns i dag.

Vad kan man ta bort?

– Behövs till exempel företagshälsovården inom ÅHS?

Museibyran bantades senast de obundna ingick i regeringen och enligt Gun-Mari Lindholm finns det fler avdelningar som borde gås igenom.

– Ska exempelvis näringsavdelningen syssla med det den gör i dag. Den kanske borde byta fokus från de traditionella näringarna till att se på framtiden.

Vad kompromissar ni inte bort om ni ingår i regeringen efter valet?

– Vi accepterar inte en förändring av näringsrätten.

Det innebär att ni får svårt att samarbeta med liberalerna.

– Ja, om de står fast vid att de vill luckra upp näringsrätten. Samma sak gäller socialdemokraterna om de står fast vid hemspråksundervisningen.

Stora samhällsatsningar som kkhuset och golfbanor är inget som uppskattas av obunden samling. Den typen av projekt bör näringslivet ansvara för.

Skulle inte Åland stå utan stora satsningar då?

– Det gör vi ju trots att samhället går in. Det verkar inte bli något när det gäller golfen i Godby. Det är inte vettigt att göra samhällsinvesteringar som inte bär sig.

Kan det inte få kosta om det ger ringeffekter i samhället?

– Jo, men hur mycket? Inte 15–16 miljoner euro som kkhuset kostar. Vi hade inte ensamma behövt stå för rubbet.

Gun-Mari Lindholm menar att det inte råder brist på stora privata ekonomiska aktörer på Åland.

– Men varför ska de privata ta risker när samhället går in tidigt och tar de ekonomiska riskerna? Samhället konkurrerar ut de privata aktörerna som har krav på avkastning.

Minskat bilåkande

När det gäller miljön vill de obundna lägga fokus på att minska koldioxidutsläppen från bilar och fartyg.

– Det är lite tabubelagt, men det är där vi måste jobba.

Hur ska ni lyckas minska bilåkandet?

– Det är svårt. Man måste försöka samåka, men för många fungerar det inte. Matartrafik till de stora vägarna skulle kunna vara en intressant lösning. Jag tycker att man ska uppmuntra till bussåkande utan att skuldbelägga dem som är beroende av bilen, säger Lindholm.

Efter valet 2003 blev Gun-Mari Lindholm socialminister, men hon fick lämna regeringen efter ombildningen ett drygt år senare. Nu vill hon på nytt in i landskapsregeringen och om det skulle gå riktigt bra för partiet räds hon inte lantrådsposten.

– Kan de andra så kan säkert jag också.

Målet för de obundna är att få in fem kandidater i lagtinget efter valet.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

"Orka bry sig"

– Privatiseringen av skärgårdsfärjorna. Det finns ingen majoritet för de idéerna och diskussionen sprider oro i skärgården. Diskussionen leder ingen vart.

VALET 2007

För Föglö i framtiden. I huset i södra Degerby har Eve Allev, som kommer från Estland, med familj bott i ett par års tid nu. De kommunala politikerna ser det som en viktig framtida utmaning att locka ännu fler att flytta till, och stanna kvar i, skärgårdskommunen. Med på bilden, som togs i september, är även Eves döttrar Carita och Liisabel. Foto: ERKKI SANTAMALA

Torsten Sundblom är veteran inom kommunstyrelsearbetet på Föglö. – Vatten, avlopp och omsorgshemmet är viktiga frågor för Föglö, säger han. Foto: JONAS EDSVIK

Föglö har det "väl förspänt" inför valet

Totalt 27 kandidater på tre listor finns på Föglö inför kommunalvalet i oktober.
– Vi har det väl förspänt inför valet, med rätt många helt nya kandidater, säger styrelseordförande Torsten Sundblom.

Torsten Sundblom har själv varit aktiv inom den kommunala politiken i många år. Totalt har han suttit 12 år i kommunstyrelsen, tio av dessa som ordförande, och ställer i höst upp för nyval.

Han berättar att det på Föglö brukar se ut i princip som det gör inför årets val, alltså totalt tre kandidatlistor varav två är namnlösa.

– Det brukar alltid finnas politiskt oberoende listor i Föglö och vi behöver minst två listor för att ha tillräckligt med folk. Demokratin skulle bli lidande annars, säger han.

(s) på egen lista

Socialdemokraterna har till de senaste valen ställt upp med en egen lista med två kandidater, vilket man även har inför höstens kommunalval.

– Men de har inte fått något mandat hittills, säger Torsten Sundblom.

Större omsorgshem

Många av de frågor som är viktiga i kommunen är större projekt som pågått länge, som till exempel reningsverket, utbyggnaden av det kommunala avloppet och avsaltningsanläggningen för dricksvatten.

– Och så har vi ju kämpat länge med omsorgshemmet. Det finns pengar men är svårt att få tag i entreprenörer, vi har efterfrågat anbud flera gånger men inte fått det att gå ihop, det är synd, säger Torsten Sundblom.

Han, liksom fullmäktigeordförande Ethel Sundblom, anser att det är politik i samförstånd som gäller på Föglö.

– Vi försöker alla dra åt samma håll, inget gnabb, säger han.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Samarbete för en levande kommun

FÖGLÖ

Locka fler inflyttare och skapa arbetstillfällen. Det är några av utmaningarna för Föglös politiker under den kommande mandatperioden.
– Vi jobbar alla mot samma mål, att man fortsättningsvis ska kunna bo i skärgården, säger kommunfullmäktigeordförande Ethel Sundblom.

Golfbana, fiskodlingar, tunnel, reningsverk, avsaltat dricksvatten, kulturprojekt, distansjobb och utbyggnad av äldreboendet.

Det är bara några av de frågor som varit aktuella i Föglö kommun sedan förra kommunalvalet. Flera av dessa är omfattande och dyra projekt som pågått och diskuterats i många år och vissa av dem har stött på problem längs vägen, men trots detta verkar det politiska arbetet i Föglö vara mer eller mindre konfliktfritt.

– Vi driver ingen hård partipolitik här i kommunen utan jobbar på och försöker få den lagstadgade servicen att fungera. Vi har nog inte haft något som kan betecknas som en tvist under den senaste perioden, säger fullmäktigeordförande Ethel Sundblom, som dock minns att det fanns lite olika åsikter om var det nya daghemmet skulle byggas, men det var många år sedan.

Under den senaste perioden har man i kommunen bland annat fokuserat på att locka nya invånare, till exempel ge-

nom att skapa förutsättningar för arbetsplatser och möjligheter för företag att etablera sig.

– Fiskodlingens möjlighet att vara kvar skapade mycket debatt då landskapets miljöhandlingsprogram kom. Odlingen är ju en mycket näring viktig för oss, säger Ethel Sundblom.

Tre listor

I hösten kommunalval finns tre listor med kandidater i Föglö. Två av listorna är namnlösa och den tredje är socialdemokrater.

– I princip är det väl så att den ena namnlösa listan är lite mer liberalerna och den andra lite mer center, men de flesta kandidaterna vill inte stå för något visst parti, säger Ethel Sundblom, som själv ställer upp för återval på den ena namnlösa listan.

Nya kandidater

På listorna finns flera nya namn, bland annat två kvinnliga inflyttade balter som Nya Åland skrivit om tidigare. Ethel Sundblom ser det som något positivt att nya kommuninvånare och inflyttade ställer upp i valet.
– Integrering av de inflyttade är något Föglö måste arbeta med i framtiden och genom att dessa två ställer upp i valet kanske ännu fler får upp ögonen för att alla faktiskt har något att säga till om i kommunen, säger hon.

Totalt ställer 27 kommunalvalskandidater upp i Föglö.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Viktig näring. Fiskodling och förädling av fiskprodukter är en viktig på Föglö. Ålands fiskförädling är den enskilt största arbetsgivaren i kommunen. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fakta/Föglö

Invånarantal: 583
Antal röstberättigade: 424
Antal röster i lagtingsvalet 2003: 328
Största enskilda arbetsgivare: Ålands fiskförädling
Skatteprocent: 17 procent
Bokslut 2006: ett överskott på cirka 165.000 euro
Källor: Åsub, Föglö kommuns hemsida, Arbeta och bo på Åland, Föglö kommunkansli
Detta visste du inte om Föglö: Föglös egna biograf Bioborgen, som färdigställdes år 2001 och finns i ungdomslokalen Vikingaborg, kan bokas av grupper om minst fem personer som sedan får beställa vilken film som visas. Bioborgen rymmer cirka 35 personer och visar filmer ungefär tre gånger per månad mellan oktober och april.

– Vi driver ingen hård partipolitik här i kommunen utan jobbar på och försöker få den lagstadgade servicen att fungera, säger kommunfullmäktigeordförande Ethel Sundblom.

VALET 2007

Korv eller öronproppar?

Partiernas fantasi vet inga gränser. Då höstens val närmar sig kan man som väljare bland annat få pennor, karameller, vattenflaskor och korv.

– Det finns inget föremål som skulle få mig att ändra åsikt om vem jag skall rösta på, säger Katarina Laaksonen som röstar för andra gången i lagtingsvalet.

Det är nog mest barnen som tycker det är kul med ballonger, menar Katarina Laaksonen och Nathalie Hellström som har fått syna vad alla partier bjuder sina väljare på.

– Inte ändrar man åsikt bara för att man får en ballong, säger Nathalie Hellström.

Många partier menar att föremålen de delar ut är ett sätt att få kontakt med väljarna. Tror ni det fungerar?

– De osäkra tycker säkert att det är bra och kanske påverkas de också, säger Nathalie Hellström.

Är det okej att väljarna äter en obunden korv trots att de vet att de kommer att rösta på någon annan?

– Det är klart det är. Det är ju kandidaterna som valt att stå där och dela ut sina grejer, säger Katarina Laaksonen.

– Men inte tror jag att en som röstar på liberalerna går omkring med en sosseballong, säger Nathalie Hellström.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Foto: ANDREAS DIENERT
andreas.dienert@nyan.ax

Lyfter inte. Katarina Laaksonen och Nathalie Hellström skall rösta i lagtingsvalet för andra respektive första gången. De påverkas inte av en ballong.

Socialdemokraterna

■(s) bjuder på ballonger, kaffe, röda pastillaskar med

texten "innehåller inga konservativa medel", reflexer och karaoke.

– Karaoke hade vi för första gången i lördags. Det fungerade bra, folk kom fram och pratade, säger lagtingsgruppens sekreterare **Andrew Hagmark-Cooper**.

Bakom "rösttablettorna" som pastillasken kallas och reflexerna finns en tanke.

– Vi vill bjuda på oss själva, våra pastillaskar har blivit populära. Det är ju lag på reflexnumera, vi vill vara det trygga och säkra alternativet, säger **Carina Aaltonen**.

Ålands framtid

■(ÅF) har valt att inte dela ut prylar till sina väljare.

– Vi upplever allt sånt som valfjäsk. Vi pratar med väljarna istället, säger partisekretären **Birgitta Bergman-Jansson**.

Kandidaterna har inte möjlighet att vara ute och prata med väljarna så mycket som de skulle önska.

– Alla jobbar ju. Men vi annonserar och folk får mycket gärna ta kontakt med oss. Vi är ett sparsamt parti och slösar inte bort våra pengar, precis såsom vi vill att landskapets ekonomi ska skötas.

Birgitta Bergman-Janssons förhoppning är att väljarna skall se bakåt.

– Vi tror att våra väljare ser på vad vi åstadkommit de senaste fyra åren istället för att ta fasta på löften i framtiden.

Vem är Kjell Mattsson

Se honom i drogdebatten ikväll kl. 18.30 i Ålands hotell- och restaurangskola.

Lagtingskandidat nr 116

Centern
för Ålands
bästa

Vi satsar på självstyrelsen
och det svenska språket

Centern

för Ålands bästa

VALET 2007

Valet ger möjligheter

Åländsk center

■ Ballonger, äpplen med c-vitamin, pennor, centerkara-

meller, visitkort, pinsar och kaffekoppar bjuder (c) på under sin valkampanj.

– Pennor och pins har vi haft förut också. I år ville vi dessutom trycka eget karamellpapper, säger partisekretäre **Camilla Eklund**.

Ballongerna är närmast obligatoriskt. – Man måste ha ballonger i ett val, det är så festligt.

Frisinnad samverkan

■ (fs) har tänkt praktiskt och miljövänligt då de valt vilka

föremål de skall ge sina väljare. De ger vattenflaskor, öronproppar och nyckelringar för kundvagnar och ballonger.

– Vattenflaskorna skall fyllas på med vanligt kranvatten, på det sättet behöver man inte köpa vattenflaskor hela tiden. Vi vill ge praktiska saker som används, då syns reklamen också, säger partiordförande **Johan Ehn**.

Liberalerna

■ (lib) ger ballonger, pennor, infobroschyrer och godis åt sina väljare.

– Vi följer traditionen och vad

vi vet sedan tidigare att fungerar. Ofta ber vi väljarna fylla i frågeformulär och då är det bra att ha pennor som de får behålla, säger partisekretäre **Christina Johansson-Gammals**.

Ät de som särskilt ber om det delar dessutom ut skivan med sin egen sång "Vi vill leda Åland igen".

– Att dela ut prylar är ett sätt att få kontakt med väljarna och kanske skapa en diskussion.

Obunden samling

■ (ob) delar ut knappar med och ballonger. Dessutom försö-

ker de vara på så många ställen som möjligt med sin gula buss. Utanför bussen grillar de korv som de delar ut.

– Något nytt måste man komma med, säger obunden samlings partisekretäre **Guy Linde**.

I helgen bjöd de på korv både i Geta under Getadraget och utanför Arkenkön på senkvällen.

– Folk tycker alltid om grillad korv. Vi vill åka ut till människorna istället för att bjuda in till debatter. Till debatterna kommer ändå bara de närmast sörjande. Att vi bjuder på korv kan också ses som att vi bjuder på lite skatteåterbäring, säger partiordförande **Gun-Mari Lindholm**.

Konstitution och samhällsbygge!

Olika partier ger sin syn på samhällsutveckling i vår valdebatt

torsdagen den 4 oktober kl 19.00
i Lagtingets auditorium

Debattledare Peter Lindbäck

Välkomna!

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

Hut-gruppen

■ Gruppen för hållbar utveckling har skickat ut en broschyr till alla åländska hushåll. Något annat kommer de inte heller att ge sina väljare.

– Vi ger absolut ingenting annat än broschyrerna. Vår uppgift i valet är att informera om vad hållbar utveckling är. Ballonger och godis är inte särskilt hållbart, säger **Dan Jansén**.

....och annat smått och gott

■ **Lars Markkula** (s) delar ut en plastpåse med en toapappersrulle i.

■ **Pär Eriksson** (ob) delar ut flaskor med färskpressad äppeljuice.

Think. Feel. Drive.
SUBARU
– ALLTID 4-HJULSDRIFT –

NU HAR NYA
IMPREZA KOMMIT!

Subaru lanserar en helt ny IMPREZA 4WD
VÄLKOMMEN IN PÅ PROVKÖRNING

24.990,-

Pris från

ERbilab

Vikingagränd 1 A
22100 Mariehamn
Tfn 14750
GSM 0400 595 732
Öppettider:
fre 10-17, lör 10-14

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

SPARhallen
LYKTA
10,25/st

SPARhallen
LYKTA
8,20/st

SPARhallen
KRYSANTEMUM
i kruka, mixade färger
2,40/st

SPARhallen
LYKTA
4,70/st

STORT
SORTIMENT
GRÖNA VÄXTER!

SPARhallen
LJUNG CALLUNA
Bra kvalitet

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Nya Subaru Impreza

En ulv i fårakläder

Nyan PROVKÖR

Den ser ganska beskedlig ut till det yttre, i alla fall i den här versionen, men under skalet finns rallygenerna kvar med boxer-orr och fyrhjulsdraft.

När det gäller nya Subaru Impreza kan man gott använda det gamla uttrycket en ulv i fårakläder.

Därmed inte sagt att den japanska biltillverkaren i sin tredje, efterlängta version av Impreza, skulle sakna sportiga linjer. Man har undvikit ett högbygge för att få till goda utrymmen, och istället använt storebror Legacys bottenplatta med ordentligt tilltaget axelavstånd.

På det sättet har man kunnat skapa goda innerutrymmen och ändå ha en lägre sportigare profil. Nya versionen är kortare än föregångaren, på grund av kortare överhäng fram och bak. Ändå hör bilen till de längre i Golf-klassen.

Fyrhjulsdraft

Till det yttre är alltså Impreza en vanlig femdörrars halv-kombi bland många andra små familjebilar. Men de flesta typiska Subaru-egenskaperna finns kvar.

Viktigast är kanske den permanenta fyrhjulsdraften, i den manuellt växlade versionen kombinerad med en lågväxel.

Tack och lov har nu också de manuellt växlade bilarna försetts med antisladdsystem, i Subarus version kallad VDC. En ny bil utan antisladdsystem får väl nästan ses som otänkbar i dagens läge.

Hög säkerhet

Kombinationen antisladdsystem och fyrhjulsdraft borrar för en bra aktiv säkerhet.

Men också den passiva säkerheten är väl tillgodosedd. Krockresultat från Euro Ncap får vi vänta på, men den australiensiska motsvarigheten har gett högsta betyg.

Sex krockkuddar är numera också standard i nya bilar, så även här. Däremot kan inte jag finna någon avstängning för passagerarkrockkudden, vilket betyder att bilen inte är lämplig för de

Tar sig fram. Som en äkta Subaru är nya Impreza försedd med permanent fyrhjulsdraft. De goda subaru-egenskaperna finns kvar, men till det yttre är Impreza nu en snygg och modern bil. Interiören påminner lite om den stora suven B9 Tribeca. Foto: ULF WEMAN

minsta barnen. De skall ju sitta bakåtvända i framstolen. Möjligen kan krockkudden stängas av av verkstan.

Karmar runt fönstren

Hill holdern, "start i backehjälpen", har hittat tillbaka till Subaru, efter att den togs bort på nya Legacy. Finessen att bromsarna ligger an ett par sekunder tills man kommit igång i backen är ju bekväm. En Subaru-egenskap som däremot försvunnit är de karmlösa sidofönstren. Ärligt talat saknar jag inte den detaljen.

Kvar är däremot boxer-motorn, en motor med motliggande kolvar, vilket gör hela paketet platt som en pannkaka. Det betyder också att motorn ligger lägre och en låg tyngdpunkt ger säkrare vägegenskaper.

Rallyhorn

Subaru Impreza är kul att köra. På grusvägen växer hornen ut och man blir den nya rallystjärnan.

Men nya Impreza går också att tant/gubb-köra, komforten är god. En komforthöjare är

farthållaren som är standard i den här modellen.

Det som stör komforten något är vägljud, på grusvägen hör man att hjulhusen saknar en del isolering, gruset smattar friskt. Men så skall det ju låta i rallyvärlden.

Snygg insida

Modern är också Impreza på insidan. Interiören är snygg i svart och aluminium. Kvalitetskänslan är inte på topp med hård plast som dominerande, men den verkliga kvaliteten lär nog ligga på topp, därtill är Subarus kvalitetsrykte grundmurat.

Stolen ger gott stöd i sidled och kan justeras i höjd och längd. Jag hade gärna haft ett snäpp till i längd. Ratten går också numera att justera i djup, men här hade jag också velat ha ett snäpp till i höjd för att få rätt körställning.

Handbroms i vägen

Mittarmstöd med förvaring finns, men det sitter rätt lång bak mellan stolarna och armbågen glider av när jag skall

växla. Ett skjutbart lock skulle varit bra, för det går inte att ta fram hela paketet, det finns det inte utrymme för. Framför finns en flaskhållare och två spakar, en handbromsspak och en spak för lågväxeln.

Handbromsspaken skaver mot höger ben och känns allmänt i vägen. En elektrisk handbroms som regleras med ett reglage i panelen skulle inte vara så dumt.

Rattknappar

Ratten är läderklädd och försedd med knappar för farthållaren. Det kunde gott suttit knappar för radio/cd:n här också, men å andra sidan sitter ljudanläggningen högt upp på instrumentbrädan och är lätt att nå.

I mittkonsolens förvaringsfack finns inte bara ett extra eluttag, utan också en AUX-ingång för exempelvis en mp3-spelare.

Öppnar stort

Insteget i baksätet är lätt, Imprezans dörrar öppnar på vid gavel. Utrymmet är också bra,

men man sitter lite väl lågt. Komfortmässigt finns en tidningsficka och dörrfack med flaskhållare i respektive bakdörr.

Jag saknar läslampor och ett mittarmstöd med förvaringsfack och genomlastningslucka.

Bagageutrymmet är grunt, vilket gör att det inte är särskilt stort jämfört med klasskamraterna. Däremot får man en plan lastyta när man faller fram de bakre, delbara, ryggstöden.

Ett stort lyft

Nya Subaru Impreza är ett stort lyft jämfört med föregångaren och ger rimligtvis modellen möjligheter att ta marknadsandelar.

Men den stora användningen handlar om miljön. Visserligen har Subaru justerat tvåliters-motorn så att den har tio hästkrafter mindre och drar mindre bränsle än tidigare, men den ligger en bra bit ifrån miljömålen.

Positivt är att Subaru filar på sin första dieselmotor, den första boxer-dieseln. Den godbiten kommer nästa

Fakta/Subaru Impreza

2,0 R

Modell: 5-dörrars halv-kombi

Pris provkörd bil: 29.490,- (priser inkl. lev. avgift)

Basmodellens pris: 1,5 R 25.450,-

Exempel andra modeller: 2.0 R Sport 32.450,- / 2,5 WRX 45.400,-

Tillägg (i urval): Automataxel 1.000,-

Mått(cm): längd 441,5 / bredd 174 / höjd 147,5 / axelavstånd 262

Bagageutrymme: 301 liter

Motor: 2,0 liter, 110 kW(150 hk) 4-cylindrig bensin av boxertyp (motliggande cylindrar), max vridmoment 196 Nm/3.200 varv

Diesalalternativ: Saknas, Subarus första dieselmotor kommer nästa år

Prestanda: Toppfart 193 km/tim., 0-100 km/tim. 9,6 sek.

Förbrukning (blandad körning): 8,4 l/100 km

Koldioxidutsläpp: 199 gr/km (EU-mål 2012: 130 gr/km)

Säkerhet: Euro Ncap, inte testad, antisladdsystem (VDC), ABS-bromsar med bromskraftsfördelning och bromsassistans, 6 krockkuddar, passagerarkrockkudden inte urkopplingsbar, whiplashskydd i framstolarna, bältsträckare fram, isofix-fästen för barnstolar, aktiv bältspåminnare endast för förarstolen, yttertemperaturmätare, dimljus fram, xenon-strålkastare, strålkastarspolning.

år, men när den hittar ner i Impreza är oklart.

Däremot finns snart den mindre 1,5-liters motorn att tillgå, snålare och med mindre utsläpp än tvålitaren.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Efterfrågad kombimodell

Det tog tid innan tyska Volkswagen gav efter och gjorde en kombimodell av storsäljaren Golf.

Fyra år närmare bestämt.

Meningen var att det skulle räcka med den högre och rymrligare Golf Plus som ett alternativ för barnfamiljerna, men en äkta kombi skall det vara.

I och med att storebror Passat vuxit, så skapade det också utrymme för en golf-kombi, eller Golf Variant, som det heter på VW-språk.

Bilen är hela 4,55 meter lång

vilket skapar ett rejält bagageutrymme på drygt 500 liter under insynsskyddet och med baksätets ryggstöd uppfällt.

Exteriört har Golf Variant lånat frontparti från sedanmodellen Jetta, medan bakpartiet är eget. Annars skall Golfägaren känna igen sig.

Intressanta motorer

De intressantaste motorerna är den lilla, men kraftfulla och snåla, 1,4-liters bensinaren på 140 hästkrafter, samt en diesel på 1,9 liter och 105 hästkrafter. Priset i Comfortline-version är

28.730 respektive 29.770 euro inklusive leveranskostnader.

Basmodellen, Trendline, med 1,6 liters bensinmotorn på 102 hästkrafter kostar 24.340 euro. (uw)

Golf-kombi här. För fyra år sedan presenterades den femte versionen av Volkswagen Golf, först nu kommer kombimodellen.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Begagnade bilar på

Åland

Fiat Knaus 2.3 555L Sun Traveller husbil -04

Mätarställning: 16.300 km.
Diesel, manuell, Ålänsk, 1 ägare, stöben, dubbelbotten, 220V/12v, Truma värmare, gardiner förarhytt, förberedd för TV, cykelställ för 4 cyklar, 4 bäddar, kylskåp gas/220v, 3 lågig spis, vinterdäck, m.m.

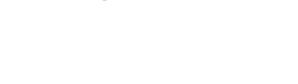
Pris: 36.590€

Ford Mondeo 2.0 5d Ghia -05
Mätarställning: 66.500 km. Pris: 23.950€

Toyota Camry 2.2i 4d -99
Mätarställning: 169.000 km. Pris: 14.950€

Citroën C5 2.0i 5d -01
Mätarställning: 102.000 km. Pris: 12.750€

Volvo V70 2.5 -99
Mätarställning: 281.500 km. Pris: 8.950€

www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18, Bilförsäljning:
vardagar 9-17, lör 10-13, tel 12 551
Reservdelsförsäljning: vardagar 8-16, tel 12 552

Mercedes-Benz C180 kompressor Avantgarde Aut -05

Mätarställning: 43.500 km.
Ålandssäld, 1 ägare, s-bok, halvläderklädsel, ESP, farthållare, alufälgar, klimatautomatik, airbags, krockgardiner, färrdator m.m.

Pris: 36.950€

Volkswagen Passat 4d

Sedan Comfort -03

Medkörd: 116.000 km
Aut. klimatanläggning, ESP-antispinn, CD/AM-stereo, sportfälgar, full servicebok m.m.

Specialpris: 21.900€

Volkswagen Polo -96

Medkörd: 165.000 km
Ålandssäld, servad hos bifa, CD/AM-stereo mm

Specialpris: 4.900€

Subaru Forester 2,0X 4WD Aut -05

Medkörd: endast 46.000 km!!
2-liters boxer 4:a med symmetrisk fyrhjulsdrift och automatladda. Dubbla airbags, sidoairbags, ABS-bromsar, Aut-klimatanläggning, integr CD/AM-stereo, elfönsterhissar, elspeglar, motorvärmare + coupeuttag, fullständigt servicebok, 1 ägare

Specialpris: 27.900€

ER bil

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732

Saab 9-5 2,0 t -00

Medkörd: 83.000 km. Pris: 19.850€

Opel Vectra Rfarmare 1,8-16V -02

Medkörd: 43.500 km. Pris: 14.750€

Volvo V-40 Wagon -00

Medkörd: 170.000 km. Pris: 10.900€

Citroën Picasso MPV 1.6 -03

Medkörd: 62.000 km. Pris: 13.900€

Subaru Legacy Farmare 2,0 4x4 -99

Medkörd: 184.000 km. Pris: 12.700€

Opel Vectra Enjoy farmare 1,8 -04

Mätarställning: 107.000 km
s+v-däck, CD/radio, farthållare, ACC klimatanläggning, fjärrstyrt centrallås, airbag, dragkrok, alufälgar

Pris: 24.850€

- Vägen till en bra affär -

BILHALLEN

Elverksgatan 7, Tel *19 800 Fax 527 735
Stanley 527 720, Niklas 527 722
Öppet vard. 8-17, lör 10-13

Citroën Xsara 1,8 Break STW -99

Medkörd: 188.000 km
Pris: 7.700€

Mitsubishi Lancer 1.6 GLXi STW -99

Medkörd: 73.000 km
Pris: 9.000€

Opel Corsa 1,2 16V 3D -01

Medkörd: 51.000 km
Pris: 8.900€

Toyota Avensis 1.8 Premier 5D LB -00

Medkörd: 80.000 km.
Sommar- + vinter-däck, AC, CD, dragkrok, alufälgar motorvärmare

Pris: 13.900€

berrolfs

Uppgårdsvägen 14, tel 22 285 • Öppet: vard. 9.00-17.00, lörd. 11-14

Renault Scenic 1,6 16V Dynamique -04

Medkörd: 51.100 km
Pris: 17.900€

Citroën Jumpy 2,0 HDI -03

Medkörd: 107.000 km
Pris: 13.500€

Peugeot 206 3,3i 3D -02

Medkörd: 24.600 km
Pris: 10.900€

Ford Focus 1,6 (115hk) Sport -05

Mätarställning: 18.000 km.
Sommar-vinterdäck, radio, CD, elhissar fram, elspeglar, AC, dimljus fram, dragkrok, rails, färrdator.

Pris: 20.900€

MOTOR-COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten
Tel. *5252. Tom Enestam 525 303,
Tony Sommarström 525 309
www.motorcompany.ax

Allt fler köper bil från Dan's Bil

Har du önskemål på bil så fixar vi det!

A1-finansiering
20-25% handpenning,
4,9% ränta och upp till 60 månader kredittid

Toyota Yaris Verso 1,5 VVTi -04

Ibruktagen: 28.09.2004. Färg: Sand.
Mätarställning: 59.200 km. Färrdator, antisladd, elfönsterhissar, elspeglar, motorvärmare + coupeuttag, s+v-däck, radio/CD, dimljus fram, en ägare, s-bok m.m.

SPECIALPRIS
15.500€

DAN'S BIL & solskydd

G. godbyvägen 11, tfn 018-17325

Extraljus

Att köpa extraljus till bilen kan ibland vara en kompromiss mellan att få bästa ljuseffekt eller få en anpassning till bilens utseende. Därför bör du först fundera på vad du vill uppnå med dina extraljus. Är det att uppnå en maximal ljuseffekt eller skall extraljuset vara så formmässigt anpassad till bilens design som möjligt?

Extraljus används till att förbättra helljuset. För att uppnå bästa effekt bör det ha en hög placering på bilen. Ett effektivt extraljus förlänger bilens ordinarie ljusbild oftast med flera hundra meter. Det ger dig som förare några extra sekunder att hinna reagera om faran plötsligt dyker upp på vägen. Sekunder som kan vara helt avgörande för dig och dina passagerares säkerhet. Gas eller halogen Det finns nu möjlighet att erhålla flera modeller av våra populäraste extraljus med den nya gasurladdningstekniken Xenon. Denna teknik ger upp till tre gånger så starkt ljus mot en konventionell strålkastare med halogenlampa i samma storlek. Valet är upp till dig. Tänk på att följa lagstiftningen om extraljus på fordon när du väljer och monterar dina extraljus.

Det finns två olika ljusbilder

Extraljus finns med två olika ljusbilder. "Bred/lång" för normal ljusbild, samt "smal/lång" för dig som önskar en ännu längre men smalare ljusbild. Vid montering av tre eller fler extraljus kan du med fördel kombinera dessa två olika ljusbilder för maximal ljuseffekt. Montera då extraljusen med "bred/lång" ljusbild längst ut åt sidorna, för att ge ett bra ljus även vid sidan om vägen. Extraljusen med "smal/lång" ljusbild placerar du i mitten, för att erhålla så långt ljus som möjligt mitt på vägen. Generellt sett är det de bred/långa ljusbilderna som är E-godkända.

Tekniken inom extraljus utvecklas även den kontinuerligt. För att anpassa extraljusen till dagens aerodynamiskt utformade bilar krävs det i större omfattning små och kompakta extraljus.

LEDIG ANNONSPLATS!

Kontakta vår annonsavdelning
Tel. vxl 23 444 eller
annons@nyan.ax

KÖPTRYGGHET - HANDLA ÅLÄNDSKT!

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” För mig var det en principfråga, precis som då det handlar om dopning. Det spelar inte någon roll om det är frågan om en tia eller en miljon.
TENNISPELAREN JARKKO NIEMINEN FÖRKLARAR VARFÖR HAN INTE TOG EMOT DE MUTOR HAN ERBJÖDS INFÖR EN TURNERING.

Salmén avslutar med finalspel

Första året. Anna-Karin Salmén har i år spelat in över 40.000 svenska kronor på Telia Tour. Det har blivit sammanlagt elva starter och två topp-tio-placeringar. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

GOLF. Första året som proffs är snart över. Det är dags för Anna-Karin Salmén att summera golfsäsongen. Men innan dess är det final på Telia Touren.

Redan för två år sedan spelade snart 24-åriga Anna-Karin Salmén några tävlingar på Telia Tour. Förra året blev det 13 starter.

Men i år är det första hela säsongen på den svenska proffstouren. Även om resultatet inte alltid gått hennes väg är hon överlag nöjd med spelet.

– Det var nog inte vad jag hade tänkt, säger hon. Men när jag tittar tillbaka känns det ändå ganska bra.

Bästa resultat än så länge är andraplatsen i Felix Finnish Ladies Open som spelades i juni 2006. I år är sjundeplatsen i samma tävling hennes bästa placering. Men trots att det inte blivit några toppplaceringar i år har Salmén ändå kvalat in till Telia Tour Final som spelas på Hills GC utanför Göteborg med start på onsdag.

Och Salmén känner att hon är i form och motiverad till spel.

– Det känns bra, säger hon. Det är en av de tävlingar som har mycket prispengar med tanke på antal startande.

Bäst rankade

Det är de 39 bäst rankade spelarna på touren som ska mötas och för närvarande är Salmén rankad som nummer 20. När säsongen är över är de två bäst rankade spelarna direktkvalificerade till spel på Europatouren. Men någon Europatour nästa

år blir det inte för Salmén. Hon kommer inte direktkvalificeras och nu har hon valt att hoppa över kvalet under hösten. Hon känner nämligen att ett år till på Telia Tour hade varit bra för henne.

Och redan i år har hon utvecklats mycket.

– Överlag spelar jag ett stabilt spel utan så mycket galenskap. Jag håller ihop spelet på ett annat sätt.

Ledordet för Anna-Karin Salmén är nog erfarenhet. Det är i alla fall vad hon själv säger att året på touren gett henne. Och förmodligen även vad nästa år kommer att ge.

Vissa justeringar

För trots att spelet blivit mer stabilt finns det en del småsaker att jobba med.

– Jag har haft lite problem med min puttning och sedan behöver jag få lite mer längd i slagen, säger hon.

Detta är något som hon ska börja jobba med så fort säsongen är över. Men trots att det låter som småsaker är det inte några enkla justeringar. Speciellt inte när det gäller puttningen finns det några konkreta detaljer att ändra på.

Hon berättar att hon står fel men slår rätt. Därför blir det också fel.

– Jag måste göra det lite mindre komplicerat, säger hon.

Då är det lättare att få till längre slag. Här gäller det att nöta och nöta. Och så styrketräna. Och nöta igen.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Gammalt konstgräs måste moderniseras

■ ECKERÖHALLEN. Diskussioner angående driftverksamheten för Eckeröhallen pågår för fullt. Detta säger hallchefen **Ove Sundblom**. Dock kan han ännu inte ge några besked om hur det kommer att se ut i framtiden.

Vad som är säkert är i alla fall att konstgräsmattan måste bytas ut. Den är sju år gammal och helt otidsenligt. Också detta enligt Sundblom.

Han säger vidare att lag som hyrt hallen har påpekat att planen är omodern. Enligt Sundblom är detta den viktigaste uppgift att ta hand om för de som ska driva hallen i fortsättningen. (jl)

ÅSS sexa i FM-tävling

■ SEGLING. I helgen avgjordes lag-FM i optimitsegling i Tusby. Åländska segelsällskapet ställde upp med två lag varav lag 1 gick till guldfinal och slutade på en sjätteplats. Lag 2 segrade in på en 14:e plats.

– Jag tycker att det gått bra, säger lagens tränare **Erika Lindholm**. Det var många matcher vi föll på mållinjen och förlorade med ett poäng.

Under lördagens grundserie vann ÅSS 1 två av tre matcher medan ÅSS 2 hamnade i en svår grupp och förlorade sina inledande två matcher. På söndagen vann båda lagen vars en match av sammanlagt tre.

Vindförhållandena under tävlingen var inte de bästa för de åländska seglarna eftersom de var något äldre än de övriga deltagarna. Detta betydde i sin tur att de också var något tyngre. Därför hade kraftigare vindar varit att föredra. Men så var inte fallet i Tusby.

Men Erika Lindholm ser ändå tävlingen som en framgång.

– Det har varit riktigt roligt och sammanhållningen har varit bra. De vill fortsätta träna lagsegling till nästa år.

För faktum är att detta var något helt nytt för de flesta i ÅSS och Lindholm menar att det varit en lärorik helg.

– De har lärt sig mycket om lagtävling och det taktiska.

Sista tävlingen för i år är Olympiska regattan i Saltsjöbaden nu till helgen. (jl)

Minoritets-VM i Gällivare

■ FOTBOLL. Internationella fotbollsförbundet Fifa har beslutat att svenska Gällivare blir spelort för Viva World cup, den internationella fotbollsturneringen för minoriteter, nästa år.

I turneringen ingår lag med samer och basker och andra befolkningsminoriteter.

När den första turneringen avgjordes i Frankrike ifjol ingick IFK Mariehamns **Erik Sandvärn** i Samelands segrande lag. (FNB-TT)

Paf Open väntar på rätt datum

BEACHVOLLEYBOLL. Paf Open blir troligen av nästa år igen. Alla involverade parter är överens.

Nu ska Åland bara tilldelas rätt datum. Men om det inte blir under augusti kommer de ansvariga säga nej.

Redan förra året tilldelades Åland ett preliminärt datum för spel i september 2008. Detta är dock ett datum som med tanke på vädret inte passar Åland speciellt väl.

Mikael Larsson är initiativtagare och ordförande för Paf Open:

– Det är viktigt att vi är konkreta med datumet och att det blir i augusti, säger han.

Över femtio personer kommer på lördag att träffas i Lausanne under volleybollens så kallade World Council. Då bestäms nästa års spelschema. En av dem som ska åka ner till Schweiz är **Simon Dahl** som är projektledare för Paf Open.

– Vi har sagt att det inte kommer fungera i september och att vi vill ha det efter OS, säger han.

Datumet handlar om år 26-31 augusti. Om det inte blir under den här perioden säger Mikael Larsson att det blir

ett nej från deras sida. Anledningen är att de vill skapa en tradition med tävling i just augusti. Det är alltså inte aktuellt med spel tidigare heller.

Positiv respons

På en presskonferens igår meddelade samtliga parter att de är intresserade av en turnering även nästa år. Det handlade om såväl Paf Open som huvudsponsorn Paf. Även det offentliga Åland visade sig positivt under mötet och turistföreningen var mer än nöjd.

Lennart Johansson, ordförande i Ålands volleybollförbund, sa så här:

– Vi lärde oss otroligt mycket hela veckan. Det stärkte vår målsättning att fortsätta vara med. Vi ser väldigt positivt på det här. Det har genererat tillbaka till volleybollen. Det pratas volleyboll och det pratas beachvolleyboll.

Simon Dahl berättar att de fått mycket positiv respons från bland annat det Internationella volleybollförbundet. Enligt Dahl menar de att Paf Open har hög potential för framtiden.

– Så känner vi också, säger Dahl. Att vi fick en bra start

Koll på boll. (Från vänster) Lennart Johansson, Simon Dahl och Mikael Larsson ser gärna att Paf Open blir av även nästa år. Till helgen åker Dahl och Larsson till Lausanne för att vara med att bestämma nästa års spelschema. Foto: ERKKI SANTAMALA

men att det finns väldigt mycket att förbättra.

Vad exakt som ska förbättras är dock oklart. Några konkreta saker gick inte att få fram. Kanske för att allt gick så bra. Istället handlar det om att göra allt en gång till. Fast mycket bättre.

– Det finns inga katastrofområden där vi måste börja om från noll, säger Larsson.

Besked på söndag

Något som dock kom upp var logifrågan som redan i år var något av ett problem. Både de

tävlande och publik måste ha någonstans att bo. Den totala publikmängden under årets tävling var hela 17.000.

Dessutom vill de synas mer. Nå ut till en bredare publik. Trots direktsändningar i bland annat Eurosport menar Mikael Larsson att det kan bli bättre.

Men just nu är det alltså ett intensivt lobbyarbete som pågår för att få rätt datum. Eftersom det är OS nästa år blir det färre speldagar och det är många orter som slåss

om samma datum. Men Mikael Larsson är positiv.

– Vi vill bidra till att utveckla volleybollen och beachvolleybollen i Finland, Åland och Sverige samt utveckla Åland som turistattraktion. Visionen och drömmen är att detta utvecklas till Nordens ledande idrottsattraktion. Manegen är krattad, om man säger så.

Besked från mötet i Lausanne väntas först på fredag.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Gemensam start. På grund av förseningar startade juniorerna samtidigt som herrklassen för att spara tid. Här syns med startnummer från vänster Elin Mattsson, Gry Kyllingstad, Oscar Lindholm, Simon Westerlund, Stefan Lindholm och Niclas Nordlund. Sistnämnda representerade Jomala IK, resten Häverödal.

Tidernas första ÅM i löpskytte

LÖPSKYTTE. Det har arrangerats löpskyttetävlingar förut i Jomala, men aldrig ett renodlat åländskt mästerskap. I helgen var det dock dags.

En gång i veckan under sommaren har de åländska löpskyttarna tränat på anläggningen vid skid- och skidskyttecentret i Jomala.

– Det är första gången vi

satsar ordentligt. Förra veckan hade vi en instruktör på plats och det var helt perfekt. Det passade bra att ha ÅM veckan efter, säger JIK:s Niclas Nordlund.

Fremst är det skidskyttar som deltar, men även löpare kan ha nytta av sporten.

– För oss skidskyttar är det här bästa träningen sommartid, säger Nordlund.

Dagen till ära invigdes en

ny straffrunda som är förlagd vänster om skjutvallen istället för rakt bakom där den tidigare legat.

Tidigare landslagsskytt

– När vi springer är straffrundan 100 meter, men vid skidning är den 150 meter. Den nya rundan är mycket backigare och tar mer på krafterna än tidigare.

Med vid tidernas första ÅM

är en klubb från Häverödal. Åland gästade dem i våras, och nu var det svenskarnas tur att ta färjan över.

– De har många juniorer på plats, så det är synd att vi inte kan erbjuda motstånd för dem. Den här helgen krockade med ett skidtunnelsläger i Finland där våra juniorer är, säger Niclas Nordlund.

Samtidigt tycker han att det är synd att Åland inte har nå-

gon i damklassen att matcha Häverödals **Sabine Karlsson**.

– Hon har varit med i svenska landslaget i skidskytte!

Herrklassen vanns till slut av Nordlund själv på tiden 51,59 efter totalt åtta straffrundor på de fyra skyttemomenten. Två kom **Anders Mattsson**, HIK, på 54,42 efter elva bommar.

I H50 kan **Rune Nordin** titulera sig Åländsk mästare

efter seger på tiden 29,04 och elva bommar på tre skyttemoment. Två kom **Helge Lindroos**, HIK, på tiden 30,23 och fem bommar samt trea **Rune Karlsson**, JIK, på 36,10 minuter och tre bommar.

Text och foto:
MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Minst bommar. Rune Karlsson blev trea i H50, men var den som sköt allra bäst.

Mästare. Niclas Nordlund sköt och sprang hem titeln i tidernas första åländska mästerskap i löpskytte.

Sportens kom ihåg

■ **FC Masters/Sjöbevakningen:** Innebandyn börjar på torsdag 21.00 i Idrottsgården. Välkomna upp!

■ **IFK-friidrott:** På onsdag håller friidrottssektionen årsmöte på WHA (kafeterian) 18.00. Samtidigt delas pokalerna ut för klubbmästerskapen.

■ **IFK-fotboll:** P 00 Y börjar träningen tisdag 17.00-18.30 i Baltichallen.

■ **ÅID-cykel:** Anmälningstiden för IF Åland gruppstart cirka 03.00 i Vätternrundan 2008 förlängd till onsdag. Varför så tidig anmälning

till Vätternrundan? Jo för att det fylls på ganska fort med anmälningar för starttider i gryningen. I tisdags låg tiden på 02.44. Cyklisterna som vill starta i grupp tidigare på natten kan anmäla sig fram till början av november. Tidiga starttiderna gick nu på 21.40 på kvällen.

■ **IFK-fotboll:** P 00-01 S börjar sin träning inomhus torsdag 18.00-19.00 i Strandnässkola.

■ **JIK-friidrott:** Klubbmästerskap onsdag 18.00 på WHA. Grenar: 60m häck, tresteg och diskus. Klasser P/F 11, 13, 15 och seniorer.

■ **IFK-fotboll:** P-F-lekis 02 börjar träningen torsdag 17.30-18.30 i Baltichallen.

■ **Våsc-innebandy:** Årskurs 5-6, pojkar, träning onsdagar 17.00-18.00 i Baltichallen. Gamla som nya spelare välkomna.

■ **ÅIBF:** ordinarie höstmöte onsdag 17 oktober 18.00 i Baltichallen. Stadgeenliga förhandlingar. Alla hjärtligt välkomna!

■ **ÅID-cykel:** Spinningträff på Avancia onsdag 19.00.

Tipsa
SPORTEN
dygnet runt
Tel 0457 324 4444

nyan.ax

KUNGÖRELSER

Ålands landskapsregering

Den 27 september 2007 utgavs i Ålands författningssamling:

Landskapsförordning om **odling av regnbågslax och lax i havet** (ÅFS 2007:57)

Landskapsförordning om ändring av **vattenförordningen** för landskapet Åland (ÅFS 2007:58)

Landskapslag om **finansiering av landsbygdsnäringar** (ÅFS 2007:63)

Landskapslag om upphävande av 2§ 2 mom. LL om **vissa grunder för landskapets hus hållning** (ÅFS 2007:67)

Landskapslag om ändring av LL om **landskapsandelar till kommunerna** (ÅFS 2007:68)

Landskapslag om ändring av LL om **planering av landskapsandel för socialvården** (ÅFS 2007:69)

Landskapslag om temporär ändring av 8 § LL om **planering av landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten** (ÅFS 2007:70)

Landskapslag om ändring av LL om **planering av landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten** (ÅFS 2007:71)

Landskapslag om temporär ändring av LL om **planering av landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten** (ÅFS 2007:72)

Landskapslag om ändring av LL om **bosättningsstrukturgrupper** (ÅFS 2007:73)

Landskapslag om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa lagar om **kommunindelning** (2007/74)

Landskapslag om ändring av LL om **kompensation till kommunerna för det allmänna avdraget** (ÅFS 2007:75)

Landskapslag om ändring av 75 § **räddningslagen** för landskapet Åland (ÅFS 2007:76)

Landskapslag om ändring av 85 § **kommunallagen** för landskapet Åland (ÅFS 2007:77)

Landskapsregeringen

Annonsera i
den tidning
du själv läser!

SÄLJES

VW Passat 1.8T Comfortline

Mycket fin mörkblå metallic personbil registrerad i december 2003 medkörd 78 tkm säljes. En ägare, servicebok. Fullt utrustad med bl.a airbags, elhissor fram och bak, automatisk aircondition, ESP-antisladdsystem, ABS-bromsar, fjärrstyrt centrallås, forthållare, förddator, elspeglar, radio/CD, motorvärmare och kupéuttag, dragkrok, sommardäck på VW-lättmetallfälgar, vinterdäck.

Pris 19.000 €

Ring 040 535 1018,
13 275

LEDIGA PLATSER

LEMLANDS KOMMUN

Socialnämnden i Lemland

lediganslår följande vikariat inom kommunens barnomsorg:

DAGHEMSFÖRESTÅNDARE heltid, under tiden 28.11.2007-31.8.2008

Aktuell placering är daghemmet Gullvivan i Söderby.

Kompetenskrav: Barnträdgårdslärare, socionom YH eller annan godkänd utbildning.

BARNTRÄDGÅRDSLÄRARE heltid, under tiden 2.1.2008-20.11.2008.

Aktuell placering är daghemmet Gullvivan.

Kompetenskrav: barnträdgårdslärare, socionom YH eller annan godkänd utbildning.

BARNTRÄDGÅRDSLÄRARE heltid, under tiden 3.12.2007-14.10.2008.

Aktuell placering är daghemmet Gullvivan.

Kompetenskrav: barnträdgårdslärare, socionom YH eller annan godkänd utbildning.

För samtliga vikariat gäller att straffregisterutdrag skall uppvisas innan tillträdet.

Sedvanliga ansökningshandlingar skall vara socialnämnden i Lemland tillhanda **senast 15.10.2007 kl 15.00** under adress: Kommungården, Kommunrundan 7, 22 610 Lemland.

Närmare upplysningar ges vid socialkansliet tfn 349 440 eller vid daghemmet Gullvivan tfn 34 312.

Lemland den 1.10.2007

Socialnämnden

Fler läkarspecialister behövs för att ge strålbehandling

HELSINGFORS. Finland behöver fler läkare som är specialiserade på strålbehandling, säger byråchef Ritva Bly vid Strålsäkerhetscentralen (Stuk).

Den nuvarande rekommendationen på 250 strålbehandlingspatienter per läkare överskrids i nästan alla sjukvårdsdistrikt.

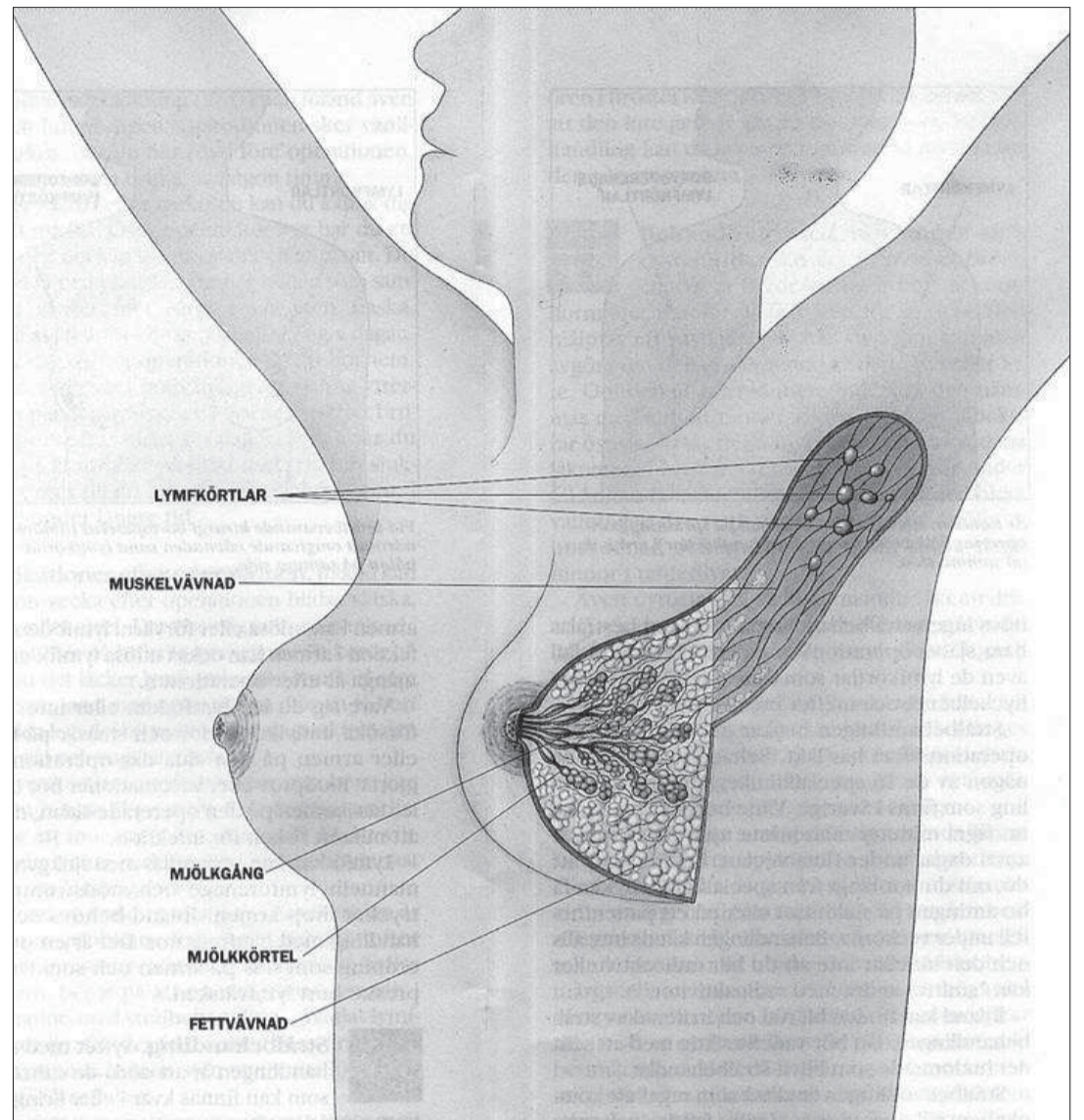
Strålbehandling har blivit allt vanligare i Finland. Nu får cirka 13.000 patienter om året strålbehandling. De största grupperna utgörs av bröstcancer- och prostatacancerpatienter.

Antalet enheter för strålbehandling var oförändrat i tre decennier, men nu har nya enheter öppnats i Björneborg och Lahtis och ett år startar ytterligare en enhet i Joensuu.

– Det finns således ett relativt heltäckande nätverk med enheter runt om i Finland, vilket tryggar mer jämlika möjligheter till vård oberoende av boningsort. Men det behövs ännu fler accelerators så att patienterna inte behöver behandlas på natten och så att väntetiden inte blir orimlig, konstaterar byråchef Ritva Bly i Stuks tidskrift Alara.

I pension

En stor utmaning är nu att få tillräckligt med personal för behandlingarna. Också bland röntgenvårdarna märksa ganska snart att de stora åldersklasserna pensionerar sig. (FNB)

Fler får strålbehandling. Ett bröst som drabbats av en cancer tumör kan behöva strålbehandling men antalet läkare som är specialiserade på just strålbehandling är för få i Finland. Bild: Ur cancerfondens broschyr om bröstcancer.

Avtal för alla kommunfack utom ett

HELSINGFORS. Arbetsmarknadsparterna inom den kommunala sektorn undertecknade de nya kollektivavtalen på måndagen. Bland undertecknarna fanns närvårdarnas- och primärsköternas fack Super, som godkände arbetsgivarens bud i torsdags.

Det andra vårdfacket Tehy förkastade däremot budet i lördags. Facket väntas bli tvunget att strejka innan det får ett avtal. Relationerna mellan Super och Tehy ansträngs av beslutsfattandet i deras gemensamma förhandlingsorganisation TFO. På ett TFO-möte på måndagen sade företrädare för facken att

TFO inte kan underteckna kollektivavtalet. Super kan dock underteckna det som separat fackförbund.

Vid undertecknandet sade TFO:s och Supers ordförande Juhani Palomäki (c) att det han undertecknar inte ännu är ett egentligt avtal utan snarare ett åtagande.

Palomäki föreslog för TFO:s styrelse att den ger honom fullmakt att underteckna avtalet för Supers del. Rösterna i styrelsen föll 3-3. Enligt TFO:s stadgar måste ett beslut om att godkänna ett kollektivavtal fattas enhälligt.

"Grälfattigt"

Trots att förhandlingsystemet än en gång visade sig vara be-

svärligt är organisationsledarna inte särskilt villiga att ändra det. Erkki Kangasniemi, ordförande för den Akava-anslutna förhandlingsorganisationen FOSU, sade att det finns ett tryck för reform av systemet. Enligt honom är det dock "ytterst svårt" att skapa ett bättre system.

Också ordförande Tuire Santamäki-Vuori vid det FFC-anslutna facket för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL tyckte att systemet har fungerat rätt bra. Tehys avsikt att lämna systemet och skaffa sig egen avtalsrätt rimmar enligt henne illa med att utvecklingen inom arbetslivet går mot större avtalshelheter.

Palomäki ansåg å sin sida att det system som infördes år 1993

"är så rörigt att ingen kan ta reda på dess regler".

Kangasniemi beskrev den gångna avtalsrörelsen som ovanligt grälfattig. En annan ovanlighet var det tryck som politikerna och massmedierna hade skapat.

2 miljarder

De nya kollektivavtalen gäller 370.000 löntagare, det vill säga 90 procent av de kommunalt anställda. Avtalen löper ut i januari 2010 och har fram till dess en kostnadseffekt på cirka 11 procent. Inom en del kvinnodominerade branscher kan kostnadseffekten bli hela 13 procent. De nya kollektivavtalen höjer personalkostnaderna för kommuner och samkommuner med nästan 2 miljarder euro. (FNB)

Ekonomi

Chipkortet svårt att kopiera

HELSINGFORS. Vid övergången till Sepa kan konsumenten med de nya chipförsedda betalkorten betala inköp och lyfta euro på samma sätt i euro-områdets alla länder.

Alla bank- och kreditkort förses med ett EMV-chip där kortets uppgifter har lagrats. I praktiken är korten likadana som de nuvarande internationellt användbara Visa-, Visa Electron- och Master Card-korten.

Orsaken till varför man övergår till chipkort är säkerheten. Marknadschef Samu Hirvas vid Luottokunta säger att chiptek-

niken effektivt sätter stopp för internationella kortbedrägerier.

– Även om en förfälskning av chipet i teorin kan lyckas är det ytterst svårt och troligen olönsamt, sett ur brottslingens synvinkel.

Väntas öka

Hirvas säger att kortbedrägerierna väntas öka i länder där det tar längre tid att övergå till chiptekniken.

Bankdirektör Anne-Mari Tyrkkö vid Andelsbankcentralen uppger att kundernas kort byts ut i den takt som giltighetstiden för deras gamla kort löper ut. Största delen av korten är

Säkrare. När chiplösa bankkort går ut byts de till kort med chipteknik som sägs sätta stopp för internationella kortbedrägerier eftersom de är så svåra att förfälska. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

redan utbytta.

Det finns kvar några procent chiplösa kreditkort i Finland

. Av bank- och Visa Electron-korten har en dryg fjärdedel inte ännu bytts ut. (FNB)

TV-programmet

tisdag 2 oktober

- 7.00 Gomorron Sverige** [89348376]
10.30 UR-program [2429685]
13.00 Rapport [10647]
13.05–14.05 Argument (R) [1445227]
15.05 Flottans överman [2685937]
FILM Svensk komedi från 1958 med Nils Poppe, Harriet Andersson.
16.30 Andra Avenyn (R) [4260]
17.00 Rapport [80869]
17.10 Gomorron Sverige [117598]
18.00 Life & living processes [91734]
18.20 Flag stories – in English [2081482]
18.25 Flag stories – in English [3951666]
18.30 Krokmax [4024]
19.00 Bolibompa [5192]
19.00 Harry och hans hink med dinosaurier [63537] **19.10** Berättelser från hönsgråden [182163] **19.20** Lauras stjärna [699937] **19.30** Seaside hotell [19111] **19.45** Rekordbyrå [643598]
20.00 Bobster [37]
20.00 Lilla Aktuellt – kortnyheter [50482] **20.05** Grand prix [336622]
20.30 Rapport [68]
21.00 Andra Avenyn [89]
21.30 Mitt i naturen [60]
 Naturmagasin. Del 4 av 16. Hundratals svenska växter och djur är giftiga. Även 4/10, SVT2 6/10, SVT24 6/10.
22.00 Plus [73]
 Svenskt konsumentmagasin med Sverker Olofsson. Även 5/10 och SVT2 6/10.
22.30 Programstart: Skild! [44]
 Svensk dokumentärserie där människor berättar om sina skilsmässor. Del 1 av 6. ven 4/10.
23.00 Race [6869]
 Motorsport. Del II av II. STCC i Mantorp. Även i SVT2 3/10.
23.30 Jättespindlarna anfaller **FILM** [2703109] Amerikansk skräckfilm från 2002 med David Arquette.
1.05 Rapport [5062203]
1.15 Kulturnyheterna [7924425]
1.25 Örnen (R) [6103067]
2.25 Mia och Klara (R) [6726154]
2.55–7.00 SVT24 [94909319]

- 10.30–16.00 24 direkt** [70034482]
17.05 Fråga doktorn (R) [7871111]
17.50 Hockeykväll (R) [44550]
18.20 Nyhetstecken [3377821]
18.30 Oddsat [63463]
18.45 Uutiset [3756579]
18.55 Regionala nyheter [1757772]
19.00 Aktuellt [77647]
19.15 Go'kväll [591821]
 Direktsänt magasin. Intervju med Charlotte Petri Gornitzka, generalsekreterare i Rädda barnen. Stockholms slott: redan i 697 presenterade arkitekten Tessin ritningar till ett nytt kungsslott i stram barockstil, men han fick aldrig se sitt livsverk fullbordat. "Drömlivslistan". Programledare: Ragnar Dahlberg.
20.00 Kulturnyheterna [16550]
20.10 Regionala nyheter [8199918]
20.30 Musikbyrå da capo (R) [1043]
21.00 Rakt på med K-G Bergström [3024] Intervjuprogram med K-G Bergström. Även 3/10.
21.30 Existens [2395]
 Samhällsprogram om religion. Del 7 av 8. Sektutredningen som försvann. Programledare: Anna Lindman Barsk. Även 5/10 och 7/10.
22.00 Aktuellt [45127]
22.25 A-ekonomi [6548753]
22.30 Hjärnstorm [8579]
 Populärvetenskaplig serie. Del 7 av 8. Marknadsförare är övertygade om att ljud, färg, form och placering styr våra köpval. Även 7/10 och 8/10.
23.00 Sportnytt [80192]
23.15 Regionala nyheter [5991598]
23.25 Kulturnyheterna [3735735]
23.27 Eftersnack [201469227]
 Regional pratshow. Även 3/10.
23.50 Gros vold [9939821]
 Norsk pratshow från 2007. Del 2 av 14. Gäster: Pablo Francisco, Amy MacDonald och norske fotbollstränaren Egil Drillo Olsen. Bredbild. Även 6/10.
0.30 Dansaren från framtiden (R) [5821715]
1.25–1.55 Babel special (R) [6237226]

- 7.30 Beverly Hills** [7693444]
8.25–8.55 Home and away [3536463]
9.55 Montel Williams show [4520111]
10.50 Våra bästa år (R) [8294005]
11.40 Oprah Winfrey (R) [4158937]
12.30 Rachael Ray [7685598]
13.25 Momento [6673802]
13.50 Våra bästa år [4722901]
14.40 Oprah Winfrey [1889937]
15.35 Cityakuten [6076869]
16.30 Nanny [801376]
17.00 Missing [161395]
18.00 How I met your mother [886647]
18.25 Simpsons [233111]
18.55 2 1/2 män [605314]
 Amerikansk komediserie. Även 2/10.
19.25 Update [8554983]
19.30 Navy CIS [622821]
 Amerikansk kriminalserie från 2003. Del 21 av 23.
20.30 Sjukhuset [918005]
21.00 Grannfejden [381598]
 Svensk programserie som går på djupet i några av landets mest infekterade grannbråk. Del 2. Grannstrid mellan hundhatare och hundälskare i byn Laxforsen. Programledare: Robert Aschberg. Även 6/10.
21.55 Update [7512043]
22.00 Smekmånaden [380647]
FILM Amerikansk romantisk komedi från 2003. Ett nygift ungt par beger sig till Europa på smekmånad. Resan blir dock inte fullt så romantisk som de tänkt sig. I rollerna: Ashton Kutcher, Brittany Murphy, Christian Kane.
23.55 Update [4669802]
0.05 Bones [5826777]
1.00 Sex and the city [8546357]
1.30 2 1/2 män (R) [8516116]
2.00 The shield [2510883]
2.55 Law and order [8562319]
3.50 Rescue me [7815512]
4.40 Ricki Lake [9706680]
5.25 Jamie Kennedy [7084864]
5.50–6.40 Floor filler [1402628]

- 6.50 Nyhetsmorgon** [18406869]
11.00 Nyheterna [779598]
11.05 Efter tio [2713111]
12.00 Nyheterna [870666]
12.05 Efter tio, forts [4720014]
12.30 Jackpot [7676840]
13.25 Hem till gården [841173]
13.55 Nyheterna [5156753]
14.00 Trav: Dagens rätt [468685]
14.30 Nya tider (R) [443376]
15.00 Doktorn kan komma (R) [750668]
15.50 Nyheterna [5914666]
15.55 Kung av Queens [7769956]
16.20 Tredje klotet från solen (R) [1712956]
16.50 Will & Grace (R) [2922043]
17.10 That '70s show (R) [216444]
17.40 Dawson's creek [5459260]
18.35 Advokaterna (R) [758640]
19.05 Keno [6954109]
19.10 Advokaterna, forts [698463]
19.30 Ekonominyheterna [354463]
19.45 Lokala nyheter [766463]
20.00 Nyheterna [917376]
20.30 Hitta hem [916647]
21.00 Säsongstart: Äntligen hemma [283956] Svenskt inredningsprogram från 2007. Del 1 av 12. Martin Timell och trädgårdsexperten Bosse Rappne anlägger en stengång och tipsar om hur man utrotar kirskaål. Isabelle Halling hjälper paret Natalie och Joakim att få ordning på sitt sovrum. Björn Christiernsson bygger ett fotbollsmål. Även 6/10.
22.00 House [901376]
 Am dramaserie. Del 19. Även 2/10.
22.55 Nyheter [5202734]
23.35 America's got talent [9425802]
 Am underhållningsserie från 2006.
0.35 Vem åldras värst? (R) [7376135]
1.00 Millennium (R) [3617222]
1.55 House (R) [6197609]
2.50 Nattliv [8733593]
3.50 Chicago Hope (R) [1789116]
4.35 New York undercover [9478883]
5.20 Alias (R) [1440796]
6.00 Rovdjur (R) [501951]
 Brittisk naturserie om rovdjur. Del 2.
6.20–6.50 Lättlagat (R) [6002883]

- 6.00–14.00 X3M: God morgon med A-laget**
16.30 Bettina S
17.14 Kortnytt
17.15 Finland
17.30 Mötesplats jorden
17.45 Buu-klubben
18.15 TV-nytt
18.30 Zon5: Loppshop
18.45 Zon5: Sportkampen
19.00 Dokumentären: Kung Hussain av Pakistan
 Pakistanske Hussain drev i 30 år en köttaffär i Oslo. Dålig hälsa tvingade honom att sälja affären, och för pengarna bygger han ett fint hus i hemlandet. Men vill frun och familjen återvända efter 30 år i Norge? En nordisk samproduktion. (R)
19.50 13 fotografer
 Thomas Fahlander. En serie lättsamma kortfilmer med seriösa yrkesutövare.
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Obs
21.00 Sportmagasinet
 Människor i idrottens värld.
21.30 Ingenting är heligt
22.00 Höök. Svensk kriminalserie. Del 5 av 12. Eva Höök besöker familjen vars sommarstuga brann ner och det får hennes misstankar att falla på tonårssonen, som både tycks ha motiv och sakna alibi. Samtidigt framträder ett annat brott.
23.00 Kvällsnytt
23.05–23.20 Oddsat
 Nyheter på samiska. Textat.

Se det med egna ögon!
 På webben och IPTV.
 www.24.ax

TV ÅLAND INFOKANALEN
 Åland så in i Norden
 Östersjön omkring oss, nu också inne i mötesrummet. När nordiska toppar möts på Åland.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
 6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Leif Sundberg. 6.50 Beträktelse. Av Ståni Steinbock. Även 20:40. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.02 Musikpaletten: Spelmansmusik. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. I dag lyssnar vi till den andra delen av sagan om Vad folk är rädda av sig! skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt även på fredag 12:30. 10.00–15.00 Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15–12.30 Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:15. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Rätt skall vara rätt. Frågetävling. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Lyssnarnas telefonönskemusik. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Min Musik. Programledare Gunnar Lantz. Även lördag 15:00 16.00 Aktuellt. 16.10–17.45 Åland i dag. Programledare: Therese Wahlgren. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. 16.15 Frekvens. Programmet lyfter fram valfrågor som berör de yngre väljarna. Även lördag 12:00. 17.00 Ålandsnytt. Även 19:00. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Även 20:00. 18.06 Musik. 18.30 Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. 18.40 Musik. 19.00 Ålandsnytt. Repris från 17:00. 19.10 Åland i dag. Repris från 16:15 – 17:00. 20.00 Ålandsnytt. Repris från 18:03. 20.03 Åland i dag. Repris från 17:10 – 17:45. 20.40–20.45 Beträktelse. Repris. 5.30 Musik.

www.24.ax

- 5.55 Ettans morgon-tv** [10626111]
9.15 Prästen i Ballykissangel [8709531]
10.05 Nöjesrövarerna [9456937]
 Intervjuiserie. Gäst är Matti Kuusla.
10.30 MOT [9550]
11.00 Tv-nyheter [12024]
11.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [1154482]
12.00 Dagens rubriker [57937]
13.00 Tv-nyheter [38043]
13.05 Himmelriket nästa [318005]
14.00 Live earth: Torrt landskap [71173]
14.10 Live earth: Spinal Tap [7516531]
14.30 Läkarna [9734]
15.00 Tv-nyheter [49550]
15.05 Mord och inga visor [1092956]
15.55 Ordboken [4612376]
16.00 Forskningsresanden: Martti Rautanen [1579]
 Missionär Martti Rautanen var forskare under en tid då Afrikas inre öppnade sig för kolonialister.
16.30 Loppis Redesign [9956]
17.00 Tv-nyheter [75937]

- 17.08 Tillbaka till Aidensfield (R)** [300681598]
18.00 Tv-nyheter och väder [1173]
18.30 Ilona Rauhala [9192]
19.00 K-kont [95531]
19.20 K-trappan [9569598]
20.00 En sann historia: Stadin kundit [55] Från fönstret på en radioredaktion på Tavastvägen ser man ett Helsingfors som är långt ifrån café-latte- och shoppingparadis i centrum.
20.30 Tv-nyheter och väder [44821]
20.55 Sporttrutan [2758956]
21.00 Kronprinsessan [80227]
 Svensk dramaserie. Del 3 av 4.
22.00 Green Wing – sjukhusblunder [91598] Doktor Statham provar på politik. Caroline märker att hon valt fel hyresgäst.
22.50 Tv-nyheter [3985482]
22.55 Prisma: Kreationismen och Darwin [1264192]
 På sjätte dagen skapade Gud dinosaurierna. Så tror kreatio-nisterna.
23.40–23.50 Euronews [2748463]

- 6.00 Dolt ord** [85260]
7.00 Frågespel [70314]
8.00 Tellus-frågesport [3820734]
8.50 Gänget och jag [8715937]
9.15 Nyheter från Nyland [3040937]
9.25 Nyheter från sydöstra Finland [3039821]
9.35 Nyheter från sydvästra Finland [9461208]
9.45 Nyheter från Tavastland [3021802]
9.55 Nyheter från mellersta Finland [3050314]
10.05 Nyheter från östra Finland [9444531]
10.15 Nyheter från Österbotten [9473043]
10.25 Nyheter från norra Finland [9464395]
10.35 Hjärtan i brand [9802956]
11.00 Hederns pris [3271289]
11.55 På flygplatsen [2165463]
12.20 Hund-tv [1411043]
12.30 Bean [4173]
13.00 Aktivistit [2198208]
FILM Finskt drama från 1938. I rollerna: Tauno Majuri, Helena Kara, Uuno Laakso. Regi: Risto Orko.
14.45 Positiva spelmän [7871531]

- 14.55 Galen grej** [405686]
15.25 Den mänskliga faktorn [3117918]
16.15 McLeods döttrar [1163531]
17.00 Lilla isbjörn på äventyr [17208]
17.25 Lilla tvåan [870550]
18.00 Den rätta frågan [77666]
18.25 Hjärtan i brand [9797463]
18.50 Tv-nyheter [3764598]
19.00 Regionala nyheter [92956]
19.10 Sporttrutan [8111734]
19.15 Tvåans höstvåder [8118647]
19.20 Akuten [4503395]
20.00 Vänner för alltid [76753]
20.50 Livets nödtrött [7154598]
21.00 Aktuella tvåan: De mörkas kväll [21227]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [3167208]
22.05 Aktuella tvåan: De mörkas kväll [5655024] **23.15 Dokumentärprojekt: Lotto på neapolitanska** [2201376]
0.30 TV-spelet OK – den rätta frågan [6171690]
2.00 Tellus-frågesport [1686241]
3.00 Sudoku [1697357]
4.00 Frågespel [1673777]
5.00 Sudoku [1677593]

- 6.25 Godmorgon Finland** [99726734]
9.10 Vad ska vi äta idag? [5710395]
9.15 Hollyoaks [5237395]
9.45 Korsord [4993482]
10.30 Emmerdale [359463]
11.00 Nöjesnytt [704014]
11.10 Köpkanalen [2590685]
13.20 Sportchatt och Poker [4150260]
14.25 Sex män i kaos [1626173]
14.50 TOP5-frågesport [284531]
15.20 Intensiv [1619173]
16.15 Matstället (R) [774734]
16.30 TOP5-frågesport [173005]
17.00 De vackra och de djärva [796550]
17.25 Vad ska vi äta idag? [5928314]
17.30 Emmerdale [177821]
18.00 Du är vad du äter [178550]
 Mark och Dean har en liten restaurang på den brittiska landsorten. De väger båda över hundra kilo och viktökningen bara fortsätter. Som tur är hittar de en räddande ängel. Gillian McKeith.
18.30 Förändringens vindar [193869].
19.00 Sjuans nyheter [649043]

- 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter** [486192]
19.25 Dagens Väder [4139869]
19.30 Dolda liv [284550]
20.00 Familjeband [993821]
21.00 Flykten [557043]
 Amerikansk thrilleriserie. Ett steg närmare. Michael och hans kumpaner försöker lösa gåtan med rutten till penninggömmen, men Mahone är dem på härlarna. Agenten lyckas fånga en av rymlingarna, men vem?
22.00 Tians nyheter [455666]
22.20 Resultatrutan [4575444]
22.30 Keno [601668]
22.31 CSI [100545208]
23.30 CSI [534192]
0.30 Nöjesnytt [6194406]
0.40 Köpkanalen [60914319]
0.45 Poker [5874203]
1.45–6.10 MTV3 Chatter [49153135]
6.10 Köpkanalen [8676203]

Hjälp till att rädda Savoy

■ **Jag har** en dröm. En liten prosaisk dröm, att Bio Savoy skall få leva vidare. Inte i sin nuvarande skepnad kanske, för den är lite luggsliten. Men i en lite uppräfschad och upplyft profil.

När jag sluter ögonen ser jag framför mig en speciell och vacker byggnad. När jag går in genom en av glasdörrarna möts jag av en snygg sittgrupp till höger vid den stora spegeln, och mitt emot, finns kassan och kön av förväntansfulla biobesökare. Längre in finns fortfarande kvar disken med snask och tilltugg. Det är precis som förr när bion var en träffpunkt.

Men bortom toaletterna märker jag att folk kommer och går genom ett stort hål i väggen. Så var det inte när jag var ung, tänker jag och går nyfiket dit och tittar. Genast till höger går en trappa upp till ett Internet-café som är smockfullt med ungdomar som dricker Coca Cola och surfar på nätet.

Jag går ner igen eftersom jag är en gammal stofil som inte ens vet hur man får igång en dator, och tittar

Bör räddas. "Slutsatsen för min dröm blir i alla fall att landskapet och staden bör fundera på att hjälpa till att rädda Bio Savoy och göra det till en samlingsplats för unga människor." skriver insändarskribenten. Foto: ERKKI SANTAMALA

in genom dörren där det tidigare fanns en konstfär. Nu finns där stället en liten pub i genuin skotsk

stil, som serverar öl och vin. Många av dem som sitter där ämnar gå på bio om en stund.

Här känner jag lite mer hemma, men jag stannar inte länge. Jag uppsöker istället min sittplats, en skön nystop-

pad stol med plats för dricka och snask på en utfällbar bricka i stolsryggen framför mig. Jag ser mig omkring och känner med tillfredsställelse igen pelarna och de kännspaka armaturerna, men märker samtidigt att sittsalongen är nästan hälften mindre än tidigare. Men det är för att den nybyggda scenen skulle få plats.

När inte biofilm förevisas skall det ju vara möjligt för lokala musiker och stå-upp komiker att uppträda. Fiffigt, och bra för ungdomar som är för gamla för Uncan och för unga för Arken. Jag tittar på klockan och ser att det är fem minuter kvar innan förställningen börjar och nu börjar folk strömma in.

När filmen börjar är tystnaden total men efter en stund börjar det prasslas med snaskpåsar och en och annan arm läggs runt nacken på någon annan. Ack ja, mycket är som förr i alla fall.

Men så vaknar jag. Drömmen är slut och framför mig har jag en hög med tidningar, både nyan och gamlan.. Insändare för och emot. Jag

försöker förstå alla argument. För dyrt. Riv skiten. Samhället skall inte betala. Och så vidare.

En insändare menar att alltför ser film hemma på video och 42-tums platt-TV och ställer en satsning på Bio Savoy mot lågavlönade som inte har råd att gå på bio. Men dom som inte har råd att gå på bio har heller knappast råd att köpa stora platt-TV och hyra en film per vecka. Bara som exempel.

Man behöver inte doktörera för den skull. Det går att räkna ut med en krokig käpp.

Slutsatsen för min dröm blir i alla fall att landskapet och staden bör fundera på att hjälpa till att rädda Bio Savoy och göra det till en samlingsplats för unga människor. Det blir i slutändan ändå billigare, än att vårda illamående och sönderknarkade ungdomar, och ger dem som inte råkat illa ut bättre förutsättningar

Kurt Skogberg
Flitig biobesökare
i unga dar.

Klarspråk om demokratin

■ **Att prata** om möjligheternas lagtingspolitik låter positivt. Arligt och verkligt kan det bli så fort landskapspolitikerna börjar tillämpa klarspråksdemokrati.

Att det stora arbetet egentligen utförs i utskotten och inte i plenum kan vi i princip ta med ro. Huvud-

saken att arbetet utförs. Men när vi också har fått veta att dessa utskott inte för några formella protokoll, så borde vi alla hoppa upp till taket.

Det här viktigaste arbetet innebär nämligen också att utskotten brukar höra utomstående specialister.

Allt utan protokoll !

Klarspråksdemokrati leder till internt förtroende på Åland. Positivt!

Merja Renvall
Obunden
lagtingskandidat

Dumpad. Den här soffan står i skogen i Jomala. – Fult att göra så, tycker en Jomalabo som upptäckte soffan. Foto: PRIVAT

Soffa på villovägar

– Det är ett otyg att folk har börjat dumpa saker de vill bli av med i skogarna.

Det säger en Jomalabo som härom dagen hittade en soffan som någon lämpat av nära vägen till Andersböle.

Bara några dagar tidigare hade Jomalabon plockat bort skräp som någon kastat invid en annan väg.

– Det var målfärgsburkar och två säckar med sopor som någon hade kastat. Och så hann jag nästan bara tillbaka så hittade jag den här soffan.

Hans – och andras – önskan är att sopdumpningen ska upp-

höra. Inväntare i de kommuner som hör till Mise, till exempel Jomala, ska föra soffan till den bemannade Mise-centralen i Mariehamn Norrböle. Det kostar i och för sig att bli av med soffan, om den väger över 40 kilo, men den som vill komma lindrigare undan kan först montera isär möblerna och sortera träskilt för sig och textilskilt för sig och på så sätt komma billigare undan.

Möbler som är i bra skick kan föras till Möbelreturen/Katapult som ligger bredvid Mise-centralen i Norrböle.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Vi kämpar för alla

■ **Vi blir** förvånade över hur signaturen; "En av vårdepersonalen" läser vår insändare.

Insändaren gick ut på att beskriva vad som hänt med det system för arbetsvärdering som facken har utarbetat och som har testats på tre enheter inom ÅHS. I detta arbete har alla fyra organisationer och en fackavdelning varit involverade.

Vi skrev i vår insändare, vilket vi står fast vid att vårdepersonalen gör ett värdefullt arbete och det skall vara bra betalt men vi har även flera lågavlönade kvinnodominerade grupper som vi inte får glömma bort. Vi hoppas kunna få ett lönesystem som baserar sig på en analytisk metod för arbetsvärdering och som ger en rättvis lön som beaktar arbetets svårighetsgrad, åt alla.

Vi kämpar garanterat för våra medlemmar, även för vår vårdepersonal.

Maria Hagman
Akava-Åland r.f.
FOA-Å r.f.
Ulla-Britt Dahl
TCÅ r.f.
Tuula Mattsson

Välstånd går före beskattning

■ **Att diskutera** ett övertagande av behörigheten kan jag omfatta men argumenten i dag är alltför svepande. T ex Färöarna är väl närmast ett avrådande exempel. Att slippa skatt eller få bidrag är ingen skillnad! På vilket konkret sätt missgynnas åländska företag av "finska systemet". Vilka kostnader faller på oss när vi tar över beskattningen? Vad vill vi själva göra och hur?

Vi måste veta hur företagets beskattning påverkas. Skattebasen minskar då verksamhet

i Finland typ ÅAB, Viking, Chips m fl beskattas i Finland, inte på Åland som i dag. Dubbelbeskattningsavtal måste finnas med alla länder där åländska företag verkar.

Skall vi ha 16 olika kommunalskattesatser?. Skall vi ha miljöskatt, fastighetsskatt? En kär fråga för många är rese och sjukkostnadsavdrag. Vilka idéer finns? Vad vill vi göra som inte kan göras med kommunalskatten? Själv omfattar jag ett inkomstskattesystem med ett rejält grundavdrag och därefter en fast procent.

Innan svar finns saknas enighet om ett skatteövertagande. Vi får inte behörigheten utan att säga hur den skall användas. Behörigheten kommer med restriktioner från grannländer och EU. Är det intressant när restriktionerna är klara?

Personligen värderar jag nuvarande välstånd högre än egen beskattning för dess egen skull.

Lennart Isaksson, fs
http://blogg.alandstidningen.ax

Det kommersiella värdet av Savoyhuset har minskat

■ **Appropå att skydda** biografbyggnaden Savoy i Mariehamn.

Jag fritidsbor ute på Skag i Eckerö med min särbo som är åländska. Som boksamlare av stora mått, har ca 640.000 böcker, så var jag förra året och tittade på en ledig lokal en trappa upp i Savoyhuset där studentkåren tidigare haft en festlokal.

Lokalen är ordentligt nedgången. Ovanför den lokalen finns en utealtan med sommartak och fönster. Även detta utrymme är ordentligt nedgången med röta.

Hela biografdelen är ned-

gången både vad gäller stolar, elinstallationer som projektorer och högtalarsystem. Yttertrapporna vid entrén och upp till maskinrummet är skadade genom salturlakning av kalk ur betongen så att armeringen har börjat att korrodera.

För att göra huset och biografen lönsamt så skulle man behöva göra om bion till en digital biograf med söksanpassade visningar och med möjlighet att on line visa föreställningar från teatrar och shower från utlandet.

Värdet i själva fastigheten,

det vill säga marken och byggnaden, ligger i att en del av tomtmarken ligger i ett gatuhörn och där går det att bygga en kommersiell fastighet vars kommande intäkter skulle kunna finansiera ombyggnaden av Savoyhuset.

Nu byggs ju det nya kulturhuset som troligen kan bli en stark konkurrent om publiken varför det kommersiella värdet av Savoyhuset har minskat.

Hälsningar
Tomas Lindmark
http://home.swipnet.se/boksamlaren

Centern på väg sabotera progressiv allians

■ **Torbjörn Eliasson** (c) debatterar gärna Ålands Framtids (ÅF) vision, självständighet. Han påstår att centern står fast vid svenska språket och självstyrelsen. Hur centern då vill samarbeta efter valet med socialdemokraterna med vallöften om samhällsfinansierad undervisning på finska och finska språkbad förblir för mig en gåta.

Centerns mantra, "utveckla självstyrelsen", finns i deras valprogram. De få konkreta punkterna som finns saknar som vanligt tidplan. Centerns långa regeringsmedverkan utan att självstyrelsen ut-

vecklats på en enda punkt och deras val av samarbetspartner i regeringen tyder på att centern inte kommer att göra någonting för att bryta Ålands självstyrelsepolitiska stagnation.

ÅF är ett parti som i allra högsta grad respekterar demokratin och innan ÅF på allvar börjar jobba för självständighet ska minst hälften av ålänningarna säga ja till detta. Så TE behöver inte vara orolig för att samarbeta med ÅF i en regering.

Vi vill utveckla självstyrelsen konkret, vi är emot finska språkbad och under-

visning på finska. Allt sådant som centern säger sig stå för men i praktiken motarbetar genom sitt val av samarbetspartier.

Centern borde redogöra för hur Åland språkligt ska överleva i ett Finland där svenskan är satt på undantag.

De senaste dagarnas nyheter österifrån, en kommunreform som kommer att göra finlandssvenskarna till en osynlig minoritet och Finnsair som inte längre kräver kunskaper i svenska av sin personal, är inget undantag i nyhetsfloran. Svenskan är på uttåg ur Finland.

På Färöarna, en autonomi som centern hänvisar till, samarbetar självstyrelse- och självständighetspartierna, allt för Färöarnas bästa. Konstellationen har fört Färöarna framåt i autonomihänseende på ett sätt som Åland bara kan drömma om.

Frågan är varför centern inte vågar höja blicken och se vad som är bäst för Åland? Med sitt agerande hotar centern att än en gång sabotera ett självstyrelseprogressivt samarbete.

Ålands Framtid
Magnus Jansson

Narkotikapolitiken är ett misslyckadande

■ **Rensa Åland**-projektet har inte fungerat. Missbrukarna har inte blivit "bortrensade" som man avsåg utan läget är oförändrat eller värre. Landskapsregeringsledamot Harriet Lindemans senaste aktion, att försöka överföra behörigheten för narkotikalagstiftningen till Åland för att skärpa straffen och starta tvångsvård blev som väntat ett misslyckande.

Inom liberala gruppen

finns många med kunskap i narkotikafrågor. Läget hade varit ett annat idag om vi fått ställa vår kunskap till förfogande. Regeringspartierna har dock valt att driva drogfrågorna i politiska block med ett trotsigt "kan själv". Det har inte funnits en tendens till parlamentariskt samarbete i drogfrågor.

Liberalerna har nu ett eget tydligt program mot kriminalitet och missbruk. Det innehåller inte någon

enskild mirakelmedicin för det finns ingen. Programmet har som grund ett insatsdokument där mer än 80 olika åtgärder beskrivs.

Programmet har en helhetssyn och utgå från att lagbrott alltid skall ge konsekvenser men, vi anser att principen om människors lika värde skall beaktas.

Programmet berör även ansvar, ledande tjänstemän och politiker skall inte bara fatta beslut utan även

ställas till svars då verksamheter inte fungerar eller uppfyller mål.

Programmet finns på liberalernas hemsida.

Liberalerna vill ha samarbete i drogfrågorna med alla partier.

Vi anser att droger är en gemensam fiende oavsett regerings- eller oppositionstilhörighet.

Åke Mattsson
Liberal lagtingsman

Jordbruket ännu viktigt

■ **Jordbruket** är fortfarande en mycket viktig näring för Åland

Trots att antalet jordbruk och jordbrukare hela tiden minskar är denna näring fortfarande mycket viktig för Åland. EU:s jordbrukspolitik är ständigt i förändring och de förändringar som kommer gynnar i första hand de stora och inflytelserika länderna i EU.

Vi har fortfarande förhållandevis många sysselsatta inom våra landsbygdsnäringar och de kringeffekter de skapar i form av transporter, service, förnödenheter och arbetsplatser är betydande. Dessutom är nära hälften av den tillverkningsindustri vi har kopplad till jordbruket och den skapar i sin tur kringeffekter på samma sätt som primärnäringarna.

Centern på Åland är beredda att stöda landsbygdsnäringarna utgående från de möjligheter som

EU:s jordbrukspolitik tillåter. Vi anser att skörde-skadeersättningar skall ges då gården drabbas hårt av odlaren oberoende särskilda skador. Vi vill att det åländska jordbruket skall ha samma konkurrensförutsättningar som omkringliggande regioner. Stöd för tillvaratagande av energivirke från förstagallringar skall införas.

Centern vill även skapa förutsättningar för de gårdar som vill utvecklas från det traditionella jordbruket till ett landsbygdsföretagande där kanske även nya kompletterande näringar finns med i verksamheten.

Hela Åland skall leva
Henry Lindström (c)

Försvar för det offentliga

■ **På det** borgerliga Åland är ordet privat alltid lika med något bra, medan det offentliga alltid skall utsättas för stenhård granskning och kritik. Men när det kommer till kritan, då vill alla ha bra samhällsfinansierad skola, sjukvård och barnomsorg.

Retoriken med den "ofantliga" offentliga sektorn som skall minskas är dock ihålig. Exempelvis har det visat sig mycket komplicerat för små kommuner att planera barnomsorgen samtidigt som privata initiativ startas (som ändå skall få bidrag...!).

Detta höll **Gun Carlson** (c) med om i en radiodebatt i torsdags.

Privatiserings-ivrarna i Frisinnad samverkan tror att en färjeförare på en privat färja gör sitt jobb bättre än en offentligt anställd färjeförare. Innerst inne drömmer tydligen alla om att starta eget? Samtidigt anser **Robert Liefvendahl** (fs) att det är självklart att samhället skall driva en biograf!

Siv Hallbäck (s)

Den generella välfärden är svaret

■ När borgerligheten försöker definiera ordet ekonomisk fattigdom så är det ljuslöst ifrån den verklighet en hel del människor befinner sig i.

Jag har flera gånger mött deltidsarbetande och heltidsarbetande kvinnor och män som har det ekonomiskt svårt att få vardagslivet att gå ihop. Många är de sömlösa nätterna när man brottas med vad man skall avstå ifrån för att få pengarna att räcka till som amorteringar, hyra, mat, kläder och tandvård.

Värst brukar det kännas när ens egna barn inte har ekonomiska möjligheter som många andra att delta i olika aktiviteter som klassresor eller andra hobbies där det krävs pengar, även om man som förälder försökt avstå från det mesta för egen del, för att ens barn skall få en möjlighet.

Dom här människorna finns bland annat inom handeln som kassörskor, restaurangbiträden och städare inom hotell- och restaurang, lastbilschaufförer inom transport, vaktmästare och så vidare. Många av dessa får en nettolön inom spektret 600-1.400 euro i månaden. Är dessa människor ekono-

miskt fattiga eller inte?

När borgerligheten pratar om omsorgspeng, vårdcheckar eller avdragsbar välgörenhet för de ekonomiskt starka och dylikt för att råda bot på situationen så är det bara ett ideologiskt sätt för att få ekonomiskt svaga människor att bli kvar i den ekonomiska fattigdomen. Alla dessa borgerlighetens och fåfångans metoder fungerar som plåster på sår som aldrig slutar blöda.

Nej garanten för dessa människor är den skattefinansierade generella gemensamma välfärden som vi socialdemokrater arbetar och står för. En lagstadgad rätt till, och låga avgifter inom sjuk- och hälsovård, tandvård, inom barnomsorg och åldringvård utgör en trygghet.

En människa och hennes familj måste kunna få leva på den lön hon arbetar ihop och lösningen är inte då behovsprövade vårdcheckar eller omsorgspengar så att man kan fortsätta att betala låga löner utan en generell välfärd.

Henrik Lagerberg (s)

Språkskyddet har urholkats på Åland

■ **I en intervju** med centerordföranden **Roger Nordlund** i Nya Åland 26 dennes fastslår centerordföranden att "Det inte finns något förfinskningshot, men det har blivit svårare att få service på svenska från riksmyndigheter".

I april 2006 avlämnade den så kallade språkkommittén där lantrådet var ordförande och undertecknad medlem sitt betänkande.

Där konstaterade vi enhälligt (förutom den socialdemokratiska ledamoten) att språkskyddet urholkats och att det finns stora problem på arbetsmarknaden för den som inte kan finska och att Finland har ett stort ansvar att följa sina internationella åtagande vad gäller svenska språket på Åland

Kommittén föreslog att landskapsregeringen skulle fråga Finlands regering vilka åtgärder de avser att vidta för att självstyrelselagen och de internationella åtagandena framdeles skulle följas samt att ÅSUB skulle utreda vilka merkostnader som

Finlands frågående av sina löften kostat oss ålänningar.

Vidare föreslog vi att Sveriges regering skulle informeras och att Åland skulle begära om svensk hjälp att vidmakthålla Åland svensk-språkigt framdeles.

På 29 sidor redogjorde vi för bristerna i språksituationen samt föreslog en mängd åtgärder som vi bad landskapsregeringen vidta. Hela rapporten finns på www.alandsframtid.ax

Ingen enda av dessa förslag har på de ett och ett halv år som gått åtgärdats av landskapsregeringen.

Är det manne centerns prioritering av landskapsregeringar med vänstertyngdpunkt som gjort att centern, som säger sig satsa på självstyrelsen och det svenska språket, inte under denna eller föregående mandatperiod vidtagit en enda åtgärd för att utveckla självstyrelsen eller bevaka det svenska språkets status.

Max Siren
Ålands Framtid

Nyankortsvinnare:

Sigurd Karlsson
Hammarland

Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” – Inte är han väl en riktig sjörövare?
– Nej, han är en piratkopia! 0457

Åland behöver biograf

■ **Camilla Gunell** (s) och **Peter Andersson** (s) svarar på min insändare om Bio Savoys fortlevnad. Andersson anser att jag inte tycks förstå, att det är en politisk fråga. Jodå, det förstår jag. Det är därför jag skrev insändaren. Som ansvarsfull medborgare och som politiker.

Både Gunell och Andersson anser att det är kommunens sak att stöda biografen. Det bör ligga i såväl kommunens som landskapets intresse att vi har åtminstone en biograf på Åland (Gotland har åtta). Att Gunell haft en "idé" (!) om att "lösgöra nordiska medel" är ett tunt svar till opinionen, ja, till hela Åland, som nu står utan biograf.

Tänk er följande scenario à la Gunell och Andersson: Finström vill starta Ålands enda biograf; det faller då på Finströms kommun att stöda den. Ensam. Land-

skapsregeringen bryr sig inte. Men en sådan biograf skulle vara hela Ålands biograf. Och således även lyda under landskapsregeringens stödformer.

Nej, Gunell borde som kulturminister genast ha verkat för ett kultur- och näringsunderstöd till biografen och/eller uppmuntrat nya entreprenörer att starta biograf. Många jag talat med efter min insändare ser möjligheterna till en modern biograf med två små salonger som samtidigt kan servas av en maskinist. Dessa företagare kunde få startbidrag och lån av landskapet och kommunen.

Mitt förslag om biografverksamhet i Alandica kultur- och kongress verkar omfattas av Gunell, men jag anser att LR kunde stå för såväl utrustning som näringsstöd till en privat entreprenör, som sedan i samråd med driftsbolaget

för Alandica driver biografen.

Gunell och Andersson tycker inte att LR ska stöda biografverksamhet. De verkar inte ha förstått att filmen som konstform växer sig allt starkare. På folkhögskolan finns en skapande linje med filmundervisning, yrkesskolan undervisar i media och film, på marknadsföringslinjen i handelsläroverket undervisas under ett helt läsår om film. På lycéet finns en estetisk linje.

Vi måste ta ansvar för ungdomarnas filmintresse och filmkunskap, för Filmklubben Chaplin, Verafestivalen och för filmaktörer som **Arn-Henrik Blomqvist**, **Per-Ove Högnäs**, **Johan Karrento**, **Jonas Tuominen** och **Jerker Örijans**. De behöver en biograf. Det behöver vi alla.

Robert Liewendahl (fs)

Bra modell för ungdomar

■ **För att** tillmötesgå en bra framtid på Åland, behövs varenda invånare på olika sätt. Vi behöver framför allt bli bättre på att ge ungdomarna större inflytande i vårt samhälle. Ungdomarna är ju vår framtid.

Då är det inte rätt att de som ska ta över efter oss, inte får vara med och påverka. Jag har med stort intresse läst om Esbo stads ungdomsfullmäktige. Det är ett förtroendeorgan som väljs i allmänna val av och bland 13 till 18 år gamla Esbobor.

Kosternämnden i Sverige (Strömstads kommun) är ett partipolitiskt obundet forum, där öbor på ett parlamentariskt vedertaget sätt kan uttrycka en majoritetsuppfattning i viktiga frågor. Röstberättigade personer är alla kosterbor fyllda 16 år. I slutna val avger Kosternborna sina röster på de personer som man vill skall representera de i nämnden. Samma system som tillämpas när man väljer till riksdag, kommunfullmäktige eller regionstyrelse.

Jag hoppas det finns intresse för att införa liknande ungdomsammanslagningar på Åland.

Kosternämnden: <http://tmbi.gu.se:16080/kosterhavet/kosternamnden/kosternamnden.html>

Esbo ungdomsfullmäktige: <http://www.esbo.fi/default.asp?path=32372;3732;37340;32411;34378>

Kjell Mattsson(lib)

Fler bostäder i Jomala

■ **Socialdemokraterna** vill att fler hyresbostäder byggs i Jomala, både i kommunal och privat regi. I livets olika skeden behöver man olika boendeformer.

Hyresbostäder behövs för ungdomar som vill stanna i kommunen och som vill flytta hemifrån, för separerade och ensamförsörjare som vill stanna i kommunen för att låta barnen gå kvar i skola och behålla sina kompisar, för äldre som vill njuta på ålderns höst utan att tänka

på underhåll av egnahemshus och trädgård. Det finns gott om jobb på Åland.

Det största problemet är bristen på bostäder. Tillräckligt med kommunala hyresbostäder och andra bostäder ger ökad valfrihet och möjlighet för kommunen att expandera.

Vi anser att Jomala kommun bör köpa in råmark och planera för bostadsområden med mer utrymme för hyresbostäder, barn- och äldreom-

sorg istället för att helt förlita sig på privata markexploatörer.

Det har visat sig bli både dyrt och komplicerat för kommunen då man inte har egen råmark och egna bostadsområden.

Jomala är en växande kommun med sikte på framtiden. Vi vill öka valfriheten för våra kommuninvånare.

Socialdemokraterna i Jomala

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Du "Singelkille 25", här är en singeltjej på 19. H. "Singeltjej"

■ Ni skattövertagande skroderande politiker, vad händer då fartyg med Mariehamn som hemort flaggar ut och stödet till Estlandfärjorna med Mariehamn i aktern? 040

■ Ålänningarna värnar om naturen! Ändå annordnas tävlingar som går ut på att döda, skada eller plåga så mycket fisk som möjligt. 040

■ Ålands Radios fotbollsreporter är bra och engagerad, men hans vrålande vid IFK-mål är ju helt sjukt! 0457

■ Vi som läste vad som krävdes i annonsen angående kommunsekreterartjänsten i Jomala litar till fullt på fullmäktiges bedömning och beslut. Vad diskrimineringsombudet har med saken att göra är oförståeligt för oss som lyssnade på mötet. 040

■ I dagens läge är ingen singel, eller vill ha ett förhållande när vintern kommer, och dom som är satsar ingen på. Fast det finns inte så seriösa förhållanden i dag heller, för första intrycket är typ utseendet i dag, tyvärr. H. "Singel som är för liten"

■ Sätt tillbaka busstiderna till hel- och halv timme. Nu vet man ju aldrig när bussen i stan går. 040

■ Har någon riktiga uppgifter på antalet Ford Galaxie Super Stock 427-63 1/2 med glasfiberfront och dörrar. Står 120, 190 och 240 i olika tidningar. 040

■ När ni diskuterar bussens turer så skulle det ju faktiskt kunna gå en runt 18.10 norrut oxå och inte som nu 17.40 och sen nästa först 18.50. 0457

■ 0457: Det är GM som producerade ZL-1 motorer, inte Corvette. Skillnaden mellan den första och andra Corvetten är första och andra generationens cylinderlock i huvudsak. I boken Can-Am Cars, kan du se alla motorer som kom redan -67. Corvetten är minst känd för dessa motorer som fanns i flera bilmodeller. 040

■ Du tjejen som jobbar på Select med blont hår. Du är väldigt söt. EMX

■ Om någon hittat och tagit tillvara min mobiltelefon är jag väldigt tacksam om den återlämnas till mig

eller polisen! Den försvann på lokalen Klippan i Sund under lördagsnatten! Märket är Samsung sgh-x820! Hör av er till mej på tel. 21 0 81 eller 21 2 14! **Victor Börman**

■ Du ÅLX xx, du hade tur med din motorcykel om du ej mötte polisen i söndags mitt i dan in mot stan, genom rondellerna! Det var som en projektil skulle ha svept förbi. Mvh. "Hoppсан"

■ Att säga att man värnar om miljön och samtidigt vill ha motorbana är dubbelmoral på hög nivå. Mvh "Moralantenn"

■ Nu blir de lugnt på ön, hi,hi, uj,uj. 0457

■ De där, de där, de här, de här, va heter de, va heter de, ännu, ännu... Radio Vega i ett nötskal. Varför inte prata som vanligt folk? Mm

■ Min älskade katt Loppan har fortfarande inte hittat sin väg hem! Trefärgad, halv vuxen, med lysrosa Halsband. Bilder finns på www.djurskydd.met. Hittelön 200 euro! Vet du var Loppan befinner sig så ring matte Susanna på tel. 040-546 21 08. Och om någon vet nåt mer om såna som väljer att behålla andras katter så hör av er då med! "Ledsen matte"

■ – Inte är han väl en riktig sjörövare? – Nej, han är en piratkopia! 0457

■ Tack för köttbiten som kastas in på gården lördagen den 29 september kl. 21.30. Tack till polisen som inte orkar komma till brottsplatsen. Tack krim för att ni aldrig ringde upp! Tack till er alla, speciellt getaborna. "Söderström"

■ Ta ett steg, och den vackra dagen kanske kommer närmare. 040

■ All inkomst ifrågasvarande månad FÖRE ditt utkomststöd räknas ut. Det där har du nog suttit och klurat ihop länge. 040

■ Uselt av Nyan. "Bil- och cykelolycka", men så fort en mc är inblandad står det enbart "mc-olycka". 0457

■ Finländska inkräktare har igen gripits i samband med en aktion i Skottland. Man får bara innerligt hoppas att lokaltidningarna inte gloriifierar dessa kriminella dåd genom att upplåta spaltplats med hjälteprågel (som några gånger förr). **Kasper**

■ Är den nya belysningen vid östra utfarten bara för inlinesåkare, jahaaa?! Vi fotgängare som blev så glada över sanden så vi slipper halka. 0457

■ Hittelön. Swatch armband borttappat 25.9. Det har tre länkar med stenar och låset består av en större sten, silverfärgat. Har du hittat det? Det betyder mycket för mig. Ring 0457-331 49 88

■ Alla borde protestera för munkarnas sak... I alla länder. Visa vårt stöd för dem. Visst? 123.

■ Eukalyptusolja mot bromsarna och bilen klarar ej besiktningen! 040.

■ Är den blonda tjejen på Select singel? Jag.

■ Åter igen visar dom styrande i Finström, att dom skolat bort allt sunt bondförnuft! Bekosta vatten, avlopp och väg till golfbanan, fast det inte finns pengar så det räcker i kommunen. Nu hoppas jag vi alla skattebetalare i Finström, enigt kräver fri avloppsanslutning vi oxå! Vi har i alla fall betalt kommunalskatt i många år. Hälsn. **Arg skattebetalare**.

Dagens MMS-bild

■ Här ser ni power, alltså 4-hjul power. Jonathan Nyman och Daniel Söderlund på Seglinge. Från 040.

■ Finland äger, på motorsport.. 045.

NYANS ROS

■ ...och ett hjärtligt tack till **Nya Åland** med **Annika Orre** i spetsen för att ni tog in min story! Har fått enorm respons! Mvh C.G.

■ ...till **Rune, Johan, Mikaela** och **Pontus** för flytten, samt **Anki** med maten och kaffet. Utan er hade jag aldrig klarat det. Tusen tack, Ruth.

■ ...och ett stort tack till **Jussi Grandell** för den fina höstfesten 29.9. En välplanerad och lyckad dag på hojen och sedan fest med alla dess tillbehör på kvällen! Bra jobbat! Rosar gör Long John & Little John i Ulfshy.

■ ...vill jag ge de ånglar förklädda till **tandläkare, akutläkare, sköterskor m.fl.** som hjälpte mig då jag hade det svårt. Önskar alla inom vården vore som ni, då skulle det inte finnas några klagomål. Stort tack, rosar "Hon med kinden".

■ ...till **Göran Johansson** med flera på orienteringen i Lumparland den 30.9. Tack för att ni snabbt och okomplicerat gav den lilla flickan pris, trots att hon sprang i par med sin morfar. Väntan att få pris var stor. Mormor och morfar

HÄLGE

ZITS

Det här är Nyan mot XIT. Och nu är det krig.
ZANDRA LUNDBERGS BLOGG PÅ WWW.XIT.NU

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Inga Heller Kiki Alberius-Forsman

Jätteskoj nästan jämt

(OBS)! Spara gärna läsningen av denna text till lite längre fram på dagen. Den lämpar sig mindre bra till frukost. Det är ju så här med Nyan att den är så innehållsrik att den tål att läsas många gånger om. Nämligen)

– Men har du tänkt på hur det går med oss om det nu faktiskt blir en tunnel till Föglö?

Detta frågar arbetskamraten ombord på skärgårdsfärjan Knipan, efter det att de båda kollegerna på sedvanligt sätt vid arbetsresor genast ombord på en färjan uppsökt varsin toalett för att i godan ro uträtta vad som behöver uträttas.

– Men i en tunnel? Hur gör vi då? Blir det en liten avbalkning på något ställe där man kan slå sig ner?

– Men tänkt nu lite! Med en tunnel går överfarten så snabbt att du kan uträtta vad du vill innan du far iväg. Sedan vips bara, är du i Föglö! En toalett i tunneln blir alldeles onödigt. De nödiga klarar sig ändå, säger Inga Heller, vitsig som hon är och påminner sig en studentfest när en kamrat ställde sig upp och höll ett lovtal över människans orimligt fantastiska slutmuskel. Och det är väl inte mer med det än att det är på sin plats någon gång faktiskt. Men mitt i desserten...

Alltså: när Knipan kommer behöver man inga heller knipa.

Byte av skrivare lämpar sig här.

Inga Heller påminner sig en dräplig historia hon hört på Ålands radios **Tom Wiklunds** lustifikationsprogram. Hon stjal den rakt av efter eget minne:

Ett äkta par från norra USA skulle semestra en vecka i södra Florida. Mannen kommer dit en dag i förväg och hittar till sin förvåning en dator på hotellrummet. Han får en impuls och slår sig ner för att maila hem till frugan. Men han råkar skriva en bokstav fel och meddelandet hamnar inte där det ska, utan i stället hos en nybliven prästänka, som just kommit hem från sin käre makes begravning. Man finner denna dam avsvimnad en stund senare. Mailet lyder som följer:

Aha! Nu blev du allt överraskad! Du trodde väl inte att du skulle få höra i från mig redan så snart igen. Och på det här viset sen! Men våra moderna uppfinningar har alltså nått ända hit. Det blev en överraskning för mig också att hitta en dator här nere, men det är ju extra roligt att kunna fortsätta hålla kontakten, trots att vi just nu har lite avstånd mellan oss. Resan gick bra, men här är mycket hett, precis som vi trodde. Jag saknar dig så! Allt är noga förberett för din ankomst hit. Hoppas din färd blir en lika positiv upplevelse som den var för mig. Vi ses här nere i morgon då! Din för evigt!

Var ska paraplyet ställas?

Denna historia är stulen av kåsören **Gits**:

En man kommer in med ett blött paraply på en restaurang i Piteå och frågar:

– Ska jag ställa paraplyet i hörnet?

Och får till svar:

– Nä, ställ ét i stället i stället.

Demokratirörelsen i Burma är tystad. Och vi lät det ske.

Man vill skrika och gråta och rasa, men detta är inget man kan tala om med stora bokstäver längre. Man måste ta ett djupt andetag och säga det sakta, precis som det är: Det gick inte. Viljan och tapperheten och modet hos folket i Burma, munkarna, ungdomarna, de vanliga människorna räckte inte. Världssamfundets halvhjärtade protester räckte inte. Demokratirörelsen i Burma är besegrad.

Det var inte till någon nytta för någon annan än oss själva att vi klädde oss i röda kläder på fredag. Typiskt alltså, när man för en gång skull slår till och protesterar lite.

De förstod oss så väl, de där anonyma juntaledarna som byggt sig en huvudstad i den burmesiska djungeln för att skydda sig från insyn och kontroll. De visste att ett uppror i Burma aldrig kan lyckas utan hjälp utifrån, och att hjälpen måste komma snabbt och tungt för att skydda den bräckliga demokratirörelsen mot de tunga vapnen, mot militären och juntans brutalitet.

Det är som om juntan räknat med oss i denna stund – att vi i världen utanför Burma skulle vara för handfallna och långsamma, för veliga och likgiltiga. Det var som om de visste att det räcker med att stänga av informationen från landet för att vi som vildvittrorna i Ronja Rövardotter skulle kraxa ”Syns inte, finns inte...”

Den svenska diplomaten **Liselotte Agerlid** beskriver situationen så här i en intervju för TT:

”Den mening som just nu bäst beskriver känslan över allt som hänt i Burma är: Den militära diktaturen har än en gång lyckats sätta skräck i en hel generation. En ny generation har blivit våldsamt nedslagen, våldsamt nekad demokrati och möjligheter till ett vettigt liv. De som var ute på gatorna var helt övervägande unga människor, munkar och civila, som inte var med vid upproret 1988. Nu har militären slagit ned det här upproret och den långsiktiga konsekvensen kan mycket väl bli att diktaturen får det tyst och lugnt i 20 år till.”

Visst skäms man? Det man kunde se i tv, på bilderna och de i hemlighet sända rapporterna var vanliga människor som obehäpnade gick mot en långt större övermakt och bad om sin frihet. Dem svek vi.

Kanske är detta en förtida pessimism. Kanske kan de sinsemellan splittrade oppositionspartierna enas och bygga på den energi och det engagemang som nu fanns, men det får bli med egna krafter.

Världssamfundet har än en gång visat hur urbota uselt man hanterar akuta kri-

En röksignal. Ett folkligt uppror och ett rop på hjälp klingade ut i världen, men den effektiva responsen uteblev. Arkivfoto: JONAS EDSVIK.

ser där ett lands nationella gränser blir ett skydd för tortyr, mord och övervåld. Det finns helt enkelt inget att ta till. Det finns ingen kraft att sätta bakom alla resolutioner och uttalanden som görs.

Det spelar ingen roll om man fryser de ekonomiska förbindelserna med ett land så hopplöst fattigt som Burma. Den stora grannen Kina har bara intresse av stabilitet, och lyfter inte det finger som kunde stoppa våldet.

Man talar tyst om sin skam. I dag har vi i världen all anledning att skämmas för

att vi lät våra systrar och bröder i Burma mördas. Inga men, inga undanflykter, ingen realpolitik. Vi lät det ske.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten:
vard kl 6.30-14, tfn 636 752,
lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15,
tfn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser	Annonsstorre än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmaterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12.2007		
M:HAMN 01.50 ²⁾ → 08.00/09.00 ¹⁾ → 12.55 L 11.00 ³⁾ → 17.00/18.30 ⁴⁾ → 23.20 L	ÅBO 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 13.05 L ¹⁾ → 18.15/19.15 ¹⁾ → 01.40 23.30 L ⁵⁾ → 06.00/07.30 K → 10.50	M:HAMN 01.50 ²⁾ → 08.00/09.00 ¹⁾ → 12.55 L 11.00 ³⁾ → 17.00/18.30 ⁴⁾ → 23.20 L
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	STOCKHOLM 09.30/17.00 → 23.45 18.15/19.15 ¹⁾ → 01.40 06.00/07.30 K → 10.50	M:HAMN 01.50 ²⁾ → 08.00/09.00 ¹⁾ → 12.55 L 11.00 ³⁾ → 17.00/18.30 ⁴⁾ → 23.20 L

L = Långnäs K = Kapellskär

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck. bilj. försäljn. ej kan garanteras

1) Ej 27.9-4.10. Charter 9-10.10 2) Ej 28.9-5.10
3) 2-4.10 avg 14,45/ 6.10 avg 12,30 fr Långnäs
4) 2-4.10 avg 21,15 5) 2-5.10 avg 01,35

SILJA LINE
A member of AS Tallink Grupp
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK	
Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00	
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00	
Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi	
Check-in senast 30 min. före avgång	

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007			
MARIEHAMN - KAPELLSKÄR		Fredag - söndag	
Måndag - torsdag		MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00 → 09.30	07.00 L ¹⁾ → 08.30		
16.00 → 17.30	13.00 → 14.30		
15.30 → 12.00	19.00 → 20.15		
22.30 → 19.00	12.30 → 09.00 L ¹⁾		
	18.30 → 15.00		
	00.05 → 20.30		
1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!			
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.			
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L → 06.30	03.30 L → 07.35		
04.35 M → 09.40	14.25 M → 19.50		
10.15 M 2) → 15.30	23.45 M → 10.00		
14.25 M → 18.55	14.10 M → 08.45		
14.10 M → 07.45	01.00 L → 21.00		
23.35 M → 16.45	04.25 M → 17.30 3)		
07.45 M → 18.00 2)			
03.20 L → 20.10			
2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!			
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storg.) 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.		M=Mariehamn L=Långnäs Boka alltid din resa! VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11 www.vikingline.ax	

LEDIGT ANNONSTRYMMME

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland

Turlista t.o.m. 6/1 2008			
OBS! Lokala tider			
Från Eckerö			
Alla dagar	8.30	13.30	18.30
Fredag-måndag		13.30	18.30
Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00
Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willys) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 18/10 kl. 8.30, 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00 Ej trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00			
ECKERÖ LINJEN			
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax			

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → M:hamn 02.00

Onsd-lörd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

TISDAG 2 OKTOBER 2007

dagens ålänning | vädret | dagens rätt

“Vi har en tysk koloni här”

Gunilla Henriksson boende i Kumlinge by sitter på skärgårdsfärjan Alfågeln på väg mot Hummelvik. Hon kommer ursprungligen från Mariehamn, men har bott på Kumlinge i 13 år.

Järnålderslärare. Gunilla Henriksson från Kumlinge pustar ut på skärgårdsfärjan Alfågeln efter att ha levt järnåldersliv en hel dag med sina elva elever. Foto: ERKKI SANTAMALA

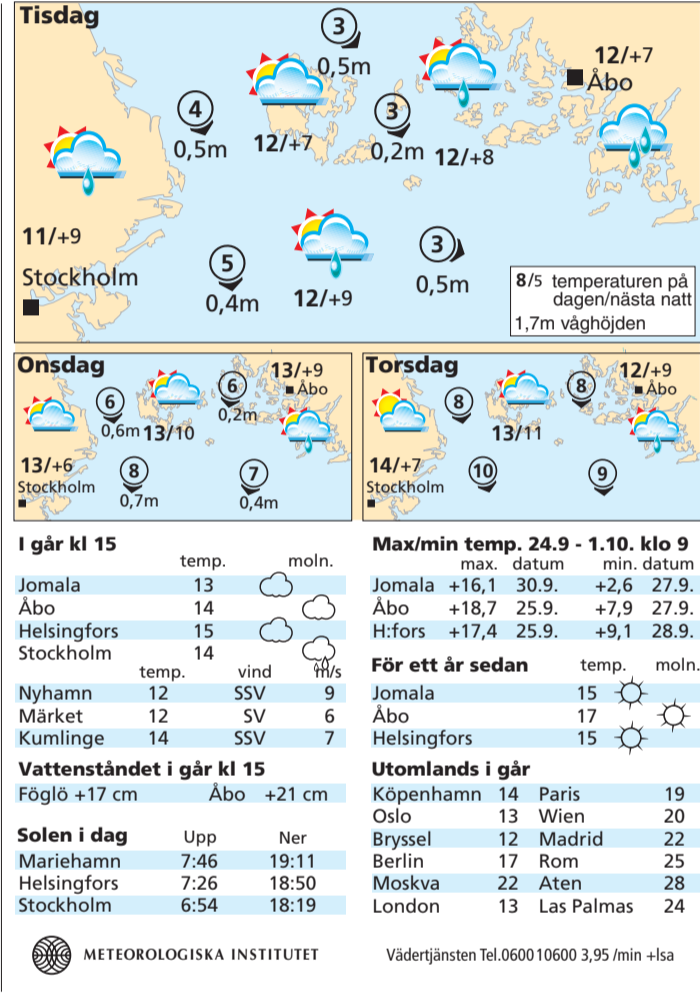
Vad arbetar du med?
- Jag är lärare på Kumlinge skola. Jag undervisar de mindre, de i årskurs 1 till 5. Glädjande nog kom ett par nya elever vid höstterminens start, ett par tioåriga tvillingar från Tyskland. Det går bra. De lär sig mer och mer svenska för varje dag. Vi har en liten tysk koloni på Kumlinge nu. Det är välkommet.

Vad gör du annars?
- Ja, vad gör jag? Inte är det jakt och fiske, inte trädgård eller handarbete. Barnen är stora, 17 och 15 år, hästen är borta och fåren likaså. En del tid ägnar jag åt politiken. Jag har suttit en period i fullmäktige och ställer upp i valet igen.

Så du gillar kommunpolitiken?
- Man ska inte vara för ivrig bara. Allt måste få ta sin tid.
Vad är aktuellt på Kum-

linge nu?
- Vi behöver få hit fler barn, unga och unga familjer. Vi har arbetat på ökad inflyttning i många år, det är lite tjtigt, samma sak hela tiden. Några flyttar in, några flyttar bort. Det står och stampar på stället.
Vad ska till för att vända

trenden?
- Fler arbeten. Och bostäder.
Vem vill du hälsa till?
- Jag vill hälsa till mina syskonbarn i Mariehamn, Tove och Valdemar Nilsson.
KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Örtomelett med grönt
2 personer
4 ägg
2 msk vatten
2 krm salt
1 tsk smör
1 dl färsk, finhackade örter t ex basilika och persilja
1 påse grillade medelhavsgrönsaker ur frysen
120 g bacon eller skivad kassler

Vispa ihop ägg, vatten, salt och örter. Woka grönsaker i olja. Smaka vid behov av med salt. Stek baconet. Hetta upp en liten teflonpanna och stek två omeletter. För över dem på varma tallrikar. Strö grönsakerna över och vik ihop omeletten. Servera med bacon och brytbröd.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

ARKIPELAG
Lunchbuffé
Tisdag 2.10
Pasta Carbonara, GH
Stekt forell med purjolöksås, GH
Tomat och lökpaj
Dagens soppa
Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

RULLGARDIN
Vågmönster...
stilrent mönster för rullgardin
• Finns även med transparent eller mörkläggningsstyg
• Manövreras med dragsnöre eller sidodrag med kulkjed
ÅLANDS PERSIENN
öppet: vard. 8.30-16.30
aland.persienn@aland.net i Dalbo, tel 19 450

STIGA
HÖST REA
Multiclip 50 325 € 290 €
Turbo 47S combi 495 € 450 €
Turbo 53S combi 560 € 500 €
ÅKKLIPPARE, BEG
Stiga park 18 hk 4 WD -06
HST agg M107
Körd ca 90 h 4.500 €
Stiga park HST 15,5 hk -02
Körd ca 90 h 2.400 €
Auktoriserad Stiga-försäljare på Åland
tomtplanering
Vikingagränd, tel. 23 675
Öppet: vardagar 10.00-17.00

Tobben Eliasson till lagtinget!
29
Erfaren
Kreativ
Rättfram
Medmänsklig
Hälsa, miljö och utveckling
- Jag arbetar aktivt för att Åland ska vara världens bästa plats att leva på!
Hemsida och blogg: www.tobben.ax
Centern
för Ålands bästa

Hållbar utveckling!
”Nu gäller det för oss att se problemen men fokusera på lösningarna, vara proaktiva i stället för reaktiva och att agera kraftfullt istället för att gå halva vägen”
Citat hämtat från www.par.ax
Möjlighetspolitik
211 Pär Eriksson (Obs!)

ALLA tapeter i lager
-30%
Gäller tom 15/10-07
colorama **Färghuset**
Möckelörondellen tfn 16 216. Öppet: vard 7.30-18, lörd 10-14